

Bank Spółdzielczy w Gliwicach

**Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej
Banku Spółdzielczego w Gliwicach podlegająca
ujawnieniu
na dzień 31.12.2016 roku**

Gliwice, czerwiec 2017 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
1.1. Organy Banku	5
1.2. Przedmiot działalności	5
1.3. Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej	6
1.4. Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Gliwicach w zakresie informacji podlegającej ujawnieniu	7
2. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem	8
2.1. Ogólne założenia systemu zarządzania ryzykiem	8
2.2. Identyfikowane przez Bank obszary ryzyka	8
2.3. Kluczowe cele w procesie zarządzania ryzykiem	9
2.4. Regulacje wewnętrzne w zakresie systemu zarządzania ryzykiem	12
2.5. Struktura organizacyjna systemu zarządzania ryzykiem	16
2.6. Zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka	18
2.7. Informacje ujawniane w trybie art. 435 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych	22
2.8. Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Gliwicach w zakresie profilu ryzyka	23
3. Fundusze własne	25
4. Wymogi kapitałowe	27
4.1. Opis metody stosowanej do oceny adekwatności kapitałowej	27
4.2. Ekspozycje i wartość ekspozycji ważonej ryzykiem dla ryzyka kredytowego	28
4.3. Wymogi kapitałowe dotyczące wszystkich obszarów ryzyka	28
5. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta	29
6. Bufory kapitałowe	29
7. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego	29
8. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	29
8.1. Ogólne założenia strategii zarządzania ryzykiem kredytowym	30
8.2. Definicje pozycji przeterminowanych i pozycji o utraconej wartości	30
8.3. Pozostałe istotne założenia procesu określania korekt	30
8.4. Całkowita i średnia kwota ekspozycji	31
8.5. Rozkład geograficzny ekspozycji	32

8.6.	Rozkład branżowy ekspozycji	32
8.7.	Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności ekspozycji, z podziałem na kategorie	33
8.8.	Kwota ekspozycji o utraconej wartości z podziałem na ważne obszary geograficzne	34
8.9.	Uzgodnienie zmian korekt o ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości	34
9.	Aktywa wolne od obciążeń	35
10.	Korzystanie z ECAI	35
11.	Ekspozycja na ryzyko rynkowe	35
12.	Ryzyko operacyjne	35
13.	Ryzyko płynności	38
14.	Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym	48
15.	Ekspozycje na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym	49
16.	Ekspozycje na pozycje sekurytyzacyjne	51
17.	Polityka w zakresie wynagrodzeń	51
18.	Dźwignia finansowa	53
19.	Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego	54
20.	Stosowanie technik ograniczenia ryzyka	54
20.1.	Zasady i procedury dotyczące kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych	54
20.2.	Zasady i procedury wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi	54
20.3.	Opis głównych rodzajów zabezpieczeń przyjmowanych przez Bank	55
20.4.	Główne rodzaje gwarantów i kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych	57
20.5.	Informacje na temat koncentracji w zakresie ograniczania ryzyka kredytowego	57
21.	Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego	58
22.	Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego	58
23.	Podsumowanie	59

1. Wprowadzenie

Bank Spółdzielczy w Gliwicach jest spółdzielnią. Bank prowadzi działalność na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U. z 2016 r., poz. 1826 z późn. zm.).
- 2) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2016 r., poz. 1988 z późn. zm.).
- 3) ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2016 r., poz. 21 z późn. zm.).

Podstawowym aktem regulującym organizację Banku jest Statut Banku Spółdzielczego w Gliwicach. Bank wpisany został do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000044344, z dniem 03.10.2001 r. Akta rejestrowe Banku przechowywane są w Sądzie Rejonowym w Gliwicach Wydział X Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, mającym siedzibę w Gliwicach przy ul. Powstańców Warszawy 23, 44-101 Gliwice.

Bank posiada REGON nr: 000496521.

Bank posiada NIP nr 631-01-01-649.

Bank w 2016 roku prowadził działalność w następujących jednostkach organizacyjnych zlokalizowanych w:

- 1) Gliwicach,
- 2) Rudzie Śląskiej,
- 3) Pyskowicach,
- 4) Zabrze,
- 5) Lublińcu,
- 6) Rudzińcu,
- 7) Pilchowicach, działalność zakończona dnia 28.02.2016 r.,
- 8) Sośnicowicach,
- 9) Ciasnej,
- 10) Gliwicach – Łabędy.

Bank, zrzeszony jest z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A., mającym siedzibę w Warszawie przy Grzybowskiej 81, a ponadto na mocy umowy z dnia 31.12.2015 roku przystąpił do Systemu Ochrony Instytucjonalnej Banku BPS.

Bank Spółdzielczy w Gliwicach nie działa w grupie kapitałowej i nie posiada podmiotów zależnych i dominujących.

1.1. Organy Banku

Organami Banku są:

1. Walne Zgromadzenie Przedstawicieli, zastąpione ze względu na ilość członków przez Zebranie Przedstawicieli Członków;
2. Rada Nadzorcza;
3. Zarząd.

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31.12.2016 roku:

1. Wolak Władysław - Przewodniczący Rady Nadzorczej;
2. Szymczak – Błahut Marzenna;
3. Krześciński Andrzej;
4. Berbesz Antoni;
5. Wysocki Joachim;
6. Zarzycki Andrzej;
7. Gawłowski Jerzy.

Skład Zarządu na dzień 31.12.2016 roku:

1. Krzysztof Kochański – Prezes Zarządu;
2. Ewa Karkocha – Wiceprezes Zarządu;
3. Jolanta Siemieniaka – Wiceprezes Zarządu;
4. Stanisław Ogryzek – Wiceprezes Zarządu.

1.2. Przedmiot działalności

Bank Spółdzielczy w Gliwicach posiada uprawnienie do prowadzenia działalności na terenie całego kraju. Przedmiot działania Banku Spółdzielczego obejmował na dzień 31.12.2016 roku następujące czynności bankowe:

- 1) przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów;
- 2) prowadzenie innych rachunków bankowych;
- 3) udzielanie kredytów;
- 4) udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych;

- 5) przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych;
- 6) udzielanie pożyczek pieniężnych;
- 7) operacje czekowe i wekslowe;
- 8) wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu;
- 9) nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych;
- 10) przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych;
- 11) udzielanie i potwierdzanie poręczeń;
- 12) prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych;
- 13) pośredniczenie w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym. Przekazy pieniężne dokonywane są za pośrednictwem Banku Zrzeszającego.

1.3. Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej

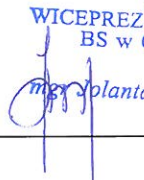
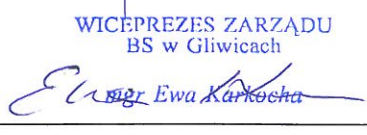
1. Niniejsza informacja została sporządzona między innymi zgodnie z zasadami określonymi w:
 - 1) Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych;
 - 2) Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach;
 - 3) Rekomendacji P – Komisji Nadzoru Finansowego;
 - 4) Ustawie Prawo bankowe;
 - 5) Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego;
 - 6) Statucie Banku Spółdzielczego w Gliwicach;
 - 7) Polityce informacyjnej Banku Spółdzielczego w Gliwicach.
2. Niniejszy dokument obejmuje, z zastrzeżeniem ust. 3 i ust. 4, wszystkie informacje określone w części ósmej Rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1 pkt .1).
3. Bank nie ujawnia informacji uznanych za nieistotne tj. gdy ich pominięcie nie zmieni oceny użytkownika opierającego się na Informacji podlegającej ujawnieniu, przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych.

4. Bank nie ujawniania informacji zastrzeżonych lub poufnych. Informacje uznaje się za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Informacje uznaje się za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta do zachowania poufności.
5. Niniejsza informacja opisuje sytuację według stanu na dzień 31.12.2016 roku i nie uwzględnia zmian wprowadzonych w roku 2017, między innymi w związku z wejściem w życie Rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1 pkt .2).

1.4. Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Gliwicach w zakresie informacji podlegającej ujawnieniu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Gliwicach oświadcza, że dane zawarte w niniejszej „Informacji podlegającej ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Gliwicach” są adekwatne do stanu faktycznego. Ponadto Zarząd Banku Spółdzielczego w Gliwicach oświadcza, że przyjęty system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do profilu ryzyka towarzyszącego działalności Banku oraz Strategii Banku.

Krzysztof Kochański – Prezes Zarządu Banku Spółdzielczego w Gliwicach	 PREZES ZARZĄDU BS w Gliwicach <i>mgr Krzysztof Kochański</i>
Jolanta Siemieniaka - Wiceprezes Zarządu Banku Spółdzielczego w Gliwicach	 WICEPREZES ZARZĄDU BS w Gliwicach <i>mgr Jolanta Siemieniaka</i>
Ewa Karkocha - Wiceprezes Zarządu Banku Spółdzielczego w Gliwicach	 WICEPREZES ZARZĄDU BS w Gliwicach <i>mgr Ewa Karkocha</i>
Stanisław Ogryzek – Wiceprezes Zarządu Banku Spółdzielczego w Gliwicach	 WICEPREZES ZARZĄDU BS w Gliwicach <i>mgr Stanisław Ogryzek</i>

2. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem

2.1. Ogólne założenia systemu zarządzania ryzykiem

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka. Podstawę formalną procesu zarządzania ryzykiem stanowi Ogólna Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gliwicach.

Zarząd Banku przyjął sformalizowane zasady: identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli ryzyka. Uwzględnia on ryzyko wynikające z działalności planowanej do podjęcia w przyszłości.

Rada Nadzorcza Banku pełni ogólny nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem oraz procesem oceny adekwatności kapitałowej. Do kompetencji przedmiotowego organu należy ocena skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.

Rada Nadzorcza pełni szczególną rolę jako organ uprawniony do zatwierdzania akceptowalnego poziomu ryzyka (apetytu na ryzyko) oraz zatwierdzania i monitorowania realizacji polityk zarządzania poszczególnymi obszarami ryzyka.

2.2. Identyfikowane przez Bank obszary ryzyka

Bank zidentyfikował i uznaje za istotne następujące ryzyka:

- 1) ryzyko kredytowe;
- 2) ryzyko rezydualne;
- 3) ryzyko koncentracji, w tym koncentracji zaangażowań;
- 4) ryzyko rynkowe identyfikowane w zakresie ryzyka walutowego;
- 5) ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym;
- 6) ryzyko operacyjne;
- 7) ryzyko płynności;
- 8) ryzyko niewypłacalności, w tym ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej;
- 9) ryzyko biznesowe;
- 10) ryzyko braku zgodności;

Bank dokonuje ponadto identyfikacji innych obszarów ryzyka towarzyszącego jego działalności, który to proces ma charakter ciągły. W przypadku, gdy bank zidentyfikuje

ryzyko dokonuje analizy jego istotności. Ryzyko uznaje się za istotne w przypadku spełnienia przynajmniej jednego z poniższych warunków:

- 1) w czterech kolejnych kwartałach bank wyznaczył wewnętrznych wymóg kapitałowy dla danego ryzyka;
- 2) w czterech kolejnych kwartałach dane ryzyko uznano za wysokie w kontekście przeprowadzanych testów warunków skrajnych (jeśli bank przeprowadza takie testy dla danego ryzyka), w przypadku testów przeprowadzanych w okresach kwartalnych lub z dwóch kolejnych pomiarów w kontekście przeprowadzanych testów warunków skrajnych wynika, iż dane ryzyko uznano za wysokie, w przypadkach testów przeprowadzanych rzadziej niż raz w kwartale.

W przypadku gdy bank uzna dane ryzyko za istotne wdraża pisemne procedury, które winny obejmować w szczególności zasady polityki oraz instrukcje zarządzania danym ryzykiem.

2.3. Kluczowe cele w procesie zarządzania ryzykiem

Podstawowy cel procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi utrzymanie założonej rentowności, przy jednoczesnym utrzymaniu bezpieczeństwa działalności, determinowanego skalą i profilem ryzyka.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

- 1) dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu.
- 2) stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki.
- 3) monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.
- 4) wyznaczanie wymogów kapitałowych z poszczególnych obszarów ryzyka.

W ramach obszarów ryzyka uznanych za istotne bank wyznaczył cele strategiczne, które obejmują w szczególności:

- 1) W zakresie ryzyka kredytowego i rezydualnego:
 - a) utrzymanie dotychczasowego profilu ryzyka;
 - b) utrzymanie lub ograniczenie skali ryzyka kredytowego, stosownie do przyjętego apetytu na ryzyko;
 - c) utrzymanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakościowym i ilościowym portfela kredytowego;
 - d) stałe doskonalenie narzędzi oceny i niwelacji ryzyka kredytowego (w tym prawnych zabezpieczeń);

- e) stałe doskonalenie jakości działalności kredytowej.
- 2) W zakresie ryzyka płynności:
 - a) utrzymanie płynności bieżącej, krótkoterminowej i długoterminowej Banku;
 - b) rozwijanie działalności handlowej oraz inwestycyjnej w granicach zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, przy założeniu zachowania bezpieczeństwa finansowego Banku, postanowień nadzorczych rekomendacji oraz norm płynności i adekwatności kapitałowej;
 - c) zwiększenie potencjału operacyjnego na rynku międzybankowym w celu efektywnego zarządzania kapitałem i płynnością Banku, w tym zapobiegania stratom w wyniku ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z utrzymaniem płynności oraz wykorzystania możliwości osiągnięcia zysku w ramach przyjętych założeń i limitów;
 - d) wdrażanie rozwiązań wspomagających zarządzanie w sytuacjach kryzysowych zagrożenia płynności;
 - e) wdrożenie zasad i norm pomiaru płynności zgodnych z założeniami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz z założeniami Rekomendacji P Komisji Nadzoru Finansowego;
 - f) wdrożenie procesów zarządzania ryzykiem płynności zgodnych ze strategią Systemu Ochrony Instytucjonalnej Banku BPS.
- 3) W zakresie ryzyka operacyjnego:
 - a) ograniczanie występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich zminimalizowania, a także osiągnięcie jak najwyższych standardów zarządzania tym ryzykiem, jak również utrzymanie bezpieczeństwa Banku i jego zasobów na akceptowalnym poziomie;
 - b) wdrożenie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka;
 - c) wdrożenie skutecznych systemów monitorowania i kontroli wewnętrznej;
 - d) wdrożenie planu utrzymania ciągłości działania;
 - e) pełna implementacja założeń Rekomendacji D Komisji Nadzoru Finansowego.
- 4) W zakresie ryzyka stopy procentowej:

- a) utrzymanie profilu i skali ryzyka stopy procentowej w Banku na poziomie nie wyższym niż akceptowany;
 - b) prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej w ramach prawidłowego zarządzania aktywami i pasywami;
 - c) utrzymanie zmienności wyniku odsetkowego w granicach niezagrażających realizacji planu finansowego i adekwatności kapitałowej Banku;
 - d) utrzymanie profilu ryzyka stopy procentowej w Banku na poziomie nie wyższym niż akceptowany;
 - e) prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej w ramach prawidłowego zarządzania aktywami i pasywami.
- 5) W zakresie ryzyka walutowego:
- a) ocena ryzyka walutowego dotycząca wdrażania nowych produktów;
 - b) prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka walutowego w ramach prawidłowego zarządzania aktywami i pasywami;
 - c) ustalenie bezpiecznych limitów na podstawie danych historycznych i monitorowanie ich.
- 6) W zakresie ryzyka niewypłacalności, w tym ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej:
- a) utrzymanie korelacji pomiędzy wartością funduszy własnych, a poziomem ryzyka towarzyszącego działalności banku, w zgodzie z przyjętą strukturą alokacji;
 - b) utrzymywanie stabilnego poziomu wyniku finansowego, którego znaczna część będzie zasilala fundusz zasobowy;
 - c) utrzymywanie łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie wymogów określonych w ramach Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, zwanego dalej Rozporządzeniem CRR, z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zwanego dalej Rozporządzeniem CRR.
- 7) W zakresie ryzyka koncentracji:
- a) dążenie do utrzymywania wskaźników koncentracji na poziomie nie przekraczającym ustalonych limitów, w tym limitu określonego w art. 395 Rozporządzenia CRR;
 - b) utrzymanie dotychczasowego profilu ryzyka koncentracji, w tym koncentracji branżowej, koncentracji w jednolity instrument finansowy i koncentracji

- zabezpieczeń, w zgodzie z postanowieniami Rekomendacji C Komisji Nadzoru Finansowego;
- c) prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka koncentracji w ramach prawidłowego zarządzania aktywami i pasywami;
 - d) wyznaczenie limitów uniemożliwiających zaangażowanie się banku powyżej akceptowanego poziomu ryzyka.
- 8) W zakresie ryzyka braku zgodności:
- a) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
 - b) zapewnienie zgodności procesów realizowanych w Banku z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi Banku;
 - c) minimalizowanie negatywnych skutków nieprzestrzegania regulacji zewnętrznych, wewnętrznych oraz przyjętych standardów postępowania;
 - d) dostosowanie narzędzi informatycznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych i wewnętrznych.
- 9) W zakresie ryzyka biznesowego:
- a) zapewnienie realizacji założeń strategicznych i planów finansowych banku;
 - b) realizację założeń dotyczących wypracowywanego wyniku finansowego Banku;
 - c) minimalizację skutków wpływów wahań koniunkturalnych na funkcjonowanie Banku.

2.4. Regulacje wewnętrzne w zakresie systemu zarządzania ryzykiem

Bank posiada przygotowane w formie pisemnej strategię, polityki i procedury zarządzania ryzykiem, które obejmują:

- 1) w zakresie ryzyka kredytowego i kontrahenta:
 - a) kryteria oceny zdolności kredytowej klientów banku, umożliwiające ograniczanie ryzyka kredytowego związanego z produktami i usługami, które bank oferuje;
 - b) system klasyfikacji ekspozycji kredytowych do kategorii ryzyka i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banku, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235, poz. 1589, z późn. zm.) lub system identyfikacji ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość, dokonywania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości bilansowych ekspozycji kredytowych

- i tworzenia rezerw na pozabilansowe ekspozycje kredytowe, zasady dywersyfikacji portfela ekspozycji kredytowych, stosowne do ustalonego przez bank dopuszczalnego poziomu ryzyka kredytowego, z uwzględnieniem rynków, na których działa bank;
- 2) w zakresie ryzyka rezydualnego - pisemne zasady i procedury zarządzania ryzykiem wynikającym z mniejszej niż założona przez bank skuteczności stosowanych w banku technik ograniczania ryzyka kredytowego;
 - 3) w zakresie ryzyka koncentracji - pisemne procedury zarządzania ryzykiem koncentracji określonych w ramach Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR”, z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz Rekomendacji C Komisji Nadzoru Finansowego;
 - 4) w zakresie ryzyka wynikającego ze zmian warunków makroekonomicznych – zasady zarządzania i zabezpieczania się przed ryzykiem wynikającym ze zmian warunków makroekonomicznych oraz jego wpływem na wysokość minimalnych wymogów kapitałowych w przyszłości;
 - 5) w zakresie ryzyka rynkowego - procedury pozwalające na pomiar i zarządzanie elementami ryzyka rynkowego, które bank uznaje za istotne;
 - 6) w zakresie ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym - procedury zarządzania ryzykiem wynikającym z możliwych zmian stóp procentowych, w odniesieniu do pozycji zaliczanych do portfela bankowego, obejmujące w szczególności testy warunków skrajnych mające na celu ustalenie, jakiej wielkości zmiany wartości ekonomicznej banku nastąpią przy założeniu nagłej i nieoczekiwanej zmiany poziomu stóp procentowych o 200 punktów bazowych;
 - 7) w zakresie ryzyka operacyjnego:
 - a) procedury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, rejestracji i monitorowania straty z tytułu ryzyka operacyjnego oraz przyjęte przez bank określenie ryzyka operacyjnego dla potrzeb stosowania tych procedur, uwzględniające zdarzenia charakteryzujące się niską częstotliwością występowania, lecz wysokimi stratami;
 - b) plany utrzymania ciągłości działania zapewniające ciągłe i niezakłócone działanie banku oraz plany awaryjne służące zapewnieniu możliwości prowadzenia bieżącej działalności banku i ograniczeniu strat w przypadku wystąpienia niekorzystnych zdarzeń wewnętrznych i zewnętrznych mogących poważnie zakłócić tę działalność;

- c) zasady zarządzania kadrami (zasobami ludzkimi), w tym rekrutacji, monitorowania potrzeb kadrowych oraz planowania zaplecza kadrowego (kadry rezerwowej);
 - d) zasady zarządzania ryzykiem powierzenia wykonywania czynności podmiotom zewnętrznym;
- 8) w zakresie ryzyka płynności:
- a) procedury zarządzania płynnością z uwzględnieniem podziału kompetencji i odpowiedzialności;
 - b) metody identyfikacji, pomiaru oraz monitorowania płynności;
 - c) testy warunków skrajnych obejmujące testy scenariuszowe oraz odwrócone;
 - d) plany awaryjne zapewniające niezakłócone prowadzenie działalności z uwzględnieniem zachowania płynności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych.

W konsekwencji zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i przyjęte przez Zarząd w przypadku strategii i polityk także zatwierdzone przez Radę Nadzorczą:

- 1) strategię w zakresie zarządzania wszystkimi obszarami materialnego ryzyka na jakie bank jest narażony;
- 2) polityki:
 - a) Politykę zarządzania ryzykiem kredytowym;
 - b) Politykę zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych;
 - c) Politykę zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
 - d) Politykę inwestycyjną;
 - e) Politykę zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań;
 - f) Politykę informacyjną;
 - g) Politykę zgodności;
 - h) Politykę zarządzania ryzykiem operacyjnym;
 - i) Politykę zarządzania ryzykiem płynności;
 - j) Politykę zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
 - k) Politykę zarządzania ryzykiem walutowym;
 - l) Politykę kapitałową;
 - m) Politykę dywidendową;
 - n) Politykę depozytową;
 - o) Politykę powierzania czynności podmiotom zewnętrznym;

- p) Politykę bezpieczeństwa danych osobowych;
 - q) Politykę bezpieczeństwa informacji;
 - r) Polityki zarządzania pozostałymi obszarami ryzyka, które bank uznał za istotne.
- 3) instrukcje, które odnoszą się do zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, które bank w strategiach określił jako istotne,
- 4) ogólny podział obowiązków, tylko w przypadku ryzyka uznanego za istotne.

Strategie zarządzania ryzykiem określają między innym:

- 1) definicję ryzyka;
- 2) profil ryzyka;
- 3) cele strategiczne banku;

Polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka określają między innymi:

- 1) poziom apetytu na ryzyko;
- 2) organizację zarządzania ryzykiem;
- 3) podział odpowiedzialności i zadania w zakresie zarządzania ryzykiem.

Instrukcje zarządzania ryzykiem określają między innymi:

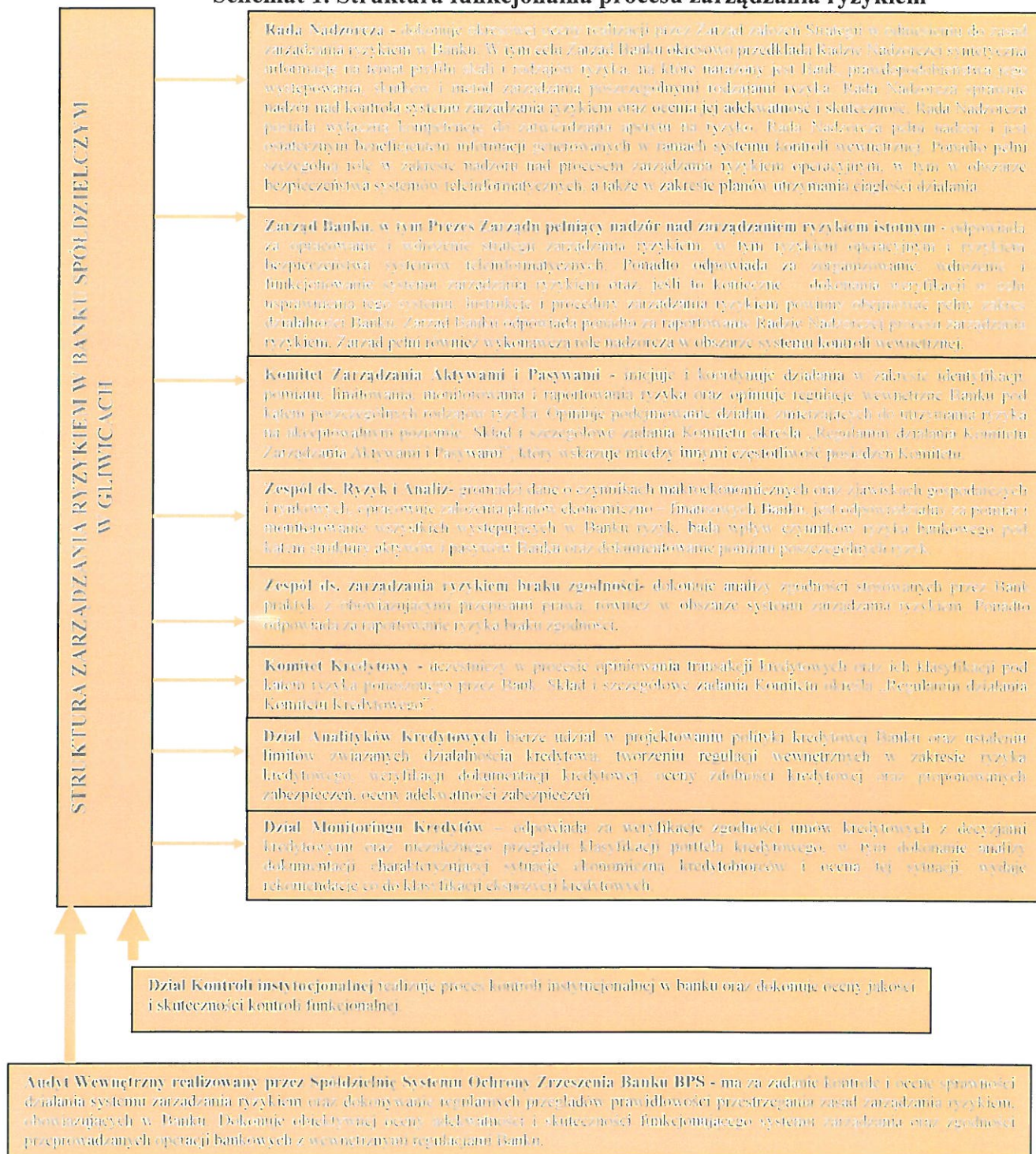
- 1) podział obowiązków i odpowiedzialności pracowników, stosownie do struktury organizacyjnej Banku;
- 2) zasady współpracy jednostek organizacyjnych Banku;
- 3) zasady zarządzania ryzykiem bankowym, w tym zasady:
 - a) identyfikowania ryzyka;
 - b) pomiaru ryzyka;
 - c) monitorowania ryzyka;
 - d) kontroli ryzyka;
 - e) zasady ograniczania ryzyka;
 - f) zasady ustalania limitów i wyznaczania ich wielkości.

Do zapoznania się z procedurami i ich przestrzegania są zobowiązani wszyscy pracownicy Banku, w szczególności pracownicy uczestniczący w procesie zarządzania ryzykiem. Procedury podlegają regularnej weryfikacji w celu ich dostosowania do zmian profilu ryzyka Banku i otoczenia gospodarczego.

2.5. Struktura organizacyjna systemu zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

- 1) Rada Nadzorcza;
- 2) Zarząd, w tym Prezes Zarządu pełniący nadzór nad zarządzaniem ryzykiem istotnym;
- 3) Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami;
- 4) Komitet Kredytowy;
- 5) Zespół ds. Ryzyk i Analiz;
- 6) Zespół ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 7) Dział Kontroli Instytucjonalnej;
- 8) Audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku BPS;
- 9) Dział Analityków Kredytowych;
- 10) Dział Monitoringu Kredytów;
- 11) Pozostali pracownicy Banku.

Schemat 1. Struktura funkcjonalna procesu zarządzania ryzykiem

Bank realizuje na wszystkich poziomach struktury organizacyjnej zasadę oddzielenia funkcji operacyjnych od funkcji w ramach procesów: pomiaru, monitorowania, akceptowania i kontrolowania ryzyka.

2.6. Zakres i charakter systemów raportowania pomiarów ryzyka

W Banku przyjęto sformalizowany system pomiaru ryzyka, który obejmuje w szczególności następujące procesy:

- 1) identyfikacja ryzyka;
- 2) pomiar ryzyka;
- 3) ocena ryzyka;
- 4) monitorowanie ryzyka;
- 5) raportowanie ryzyka;
- 6) kontrola ryzyka.

Przyjęte przez Bank zasady pomiaru ryzyka opierają się na narzędziach formalnych w postaci procedur oraz narzędziach infrastrukturalnych w postaci systemów informatycznych. Taka struktura umożliwia kompleksową realizację funkcji określonych w ramach wyżej wymienionych procesów.

Zasadniczy element systemu zarządzania ryzykiem stanowi system informacji zarządczej. Przyjęte w tym zakresie przez Bank rozwiązania umożliwiają właściwy przekaz informacji między komórkami odpowiedzialnymi za pomiar ryzyka, a Zarządem i Radą Nadzorczą. Sporządzane raporty dotyczące poszczególnych segmentów ryzyka określają co najmniej: skalę ryzyka, źródła jego materializacji, profil ryzyka, wykorzystanie limitów ograniczających ryzyko i narażenie funduszy własnych w konsekwencji występowania danego ryzyka.

Szczególną rolę - jako odbiorca - pełni w systemie informacji zarządczej Rada Nadzorcza Banku. Otrzymuje ona kompleksową informację dotyczącą ryzyka towarzyszącego działalności Banku, z uwzględnieniem bezpośredniej informacji z zakresu działalności Działu Kontroli Instytucjonalnej.

Proces zarządzania ryzykiem jest objęty kompleksowym systemem raportowania, opartym na wykorzystaniu narzędzi informatycznych i teleinformatycznych. Zakres raportowania dla każdego obszaru ryzyka określono w regulacjach wewnętrznych Banku. Obejmuje on raportowanie bezpośrednie cykliczne, uwzględniające rozwiązania strukturalne banku oraz raportowanie bezpośrednie doraźne, którego odbiorcami są Zarząd i Rada Nadzorcza. System doraźny obejmuje w szczególności raportowanie na temat przekroczenia limitów ograniczających skalę ryzyka. Częstotliwość raportowania ryzyka jest dostosowana do profilu jego poszczególnych obszarów. W przypadku ryzyka istotnego minimalny okres raportowania ustalony został na jeden miesiąc.

System raportowania obejmuje przekazywanie raportów w formie elektronicznej i papierowej z uwzględnieniem różnej częstotliwości, która jest dostosowana do konkretnego obszaru zarządzania ryzykiem.

Sporządzane raporty, w zależności od specyfiki sprawozdawanego obszaru, zawierają zarówno informacje ilościowe, jak i jakościowe, z uwzględnieniem rekomendacji działań ograniczających skalę ryzyka.

W ramach przyjętych systemów pomiaru i zarządzania ryzykami Bank wykorzystuje wskazane poniżej metody i narzędzia.

- 1) W zakresie ryzyka kredytowego i ryzyka koncentracji Bank dokonuje między innymi pomiaru:
 - 1) zaangażowania w poszczególne rodzaje ekspozycji kredytowych;
 - 2) jakości portfela kredytowego wyrażonej relacją ekspozycji przeterminowanych do globalnej wartości portfela ekspozycji bilansowych;
 - 3) wykorzystania limitów koncentracji zaangażowań określonych w art. 395 Rozporządzenia CRR;
 - 4) zaangażowania i jakości detalicznych ekspozycji kredytowych;
 - 5) zaangażowania i jakości ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
 - 6) narażenia wyniku finansowego w konsekwencji realizacji scenariuszy testów warunków skrajnych.
- 2) W zakresie ryzyka płynności Bank korzysta z następujących narzędzi:
 - a) analizy płynności bieżącej i natychmiastowej;
 - b) metody luki płynności, przy założeniu urealnienia przepływu środków pieniężnych;
 - c) analizy wskaźnikowej obejmującej między innymi ocenę podstawowych mierników płynności;
 - d) analizy koncentracji w zakresie poszczególnych grup aktywów i pasywów;
 - e) metody wyznaczania osadu we wkładach oraz krótkoterminowych prognoz depozytów niestabilnych, z uwzględnieniem wskaźników zrywalności i odnawialności;
 - f) analizy nadwyżki płynności;
 - g) pogłębionej analizy długoterminowych źródeł finansowania aktywów;
 - h) analizy nadzorczych miar płynności, w tym miar określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, z dnia 26 czerwca 2013 r.

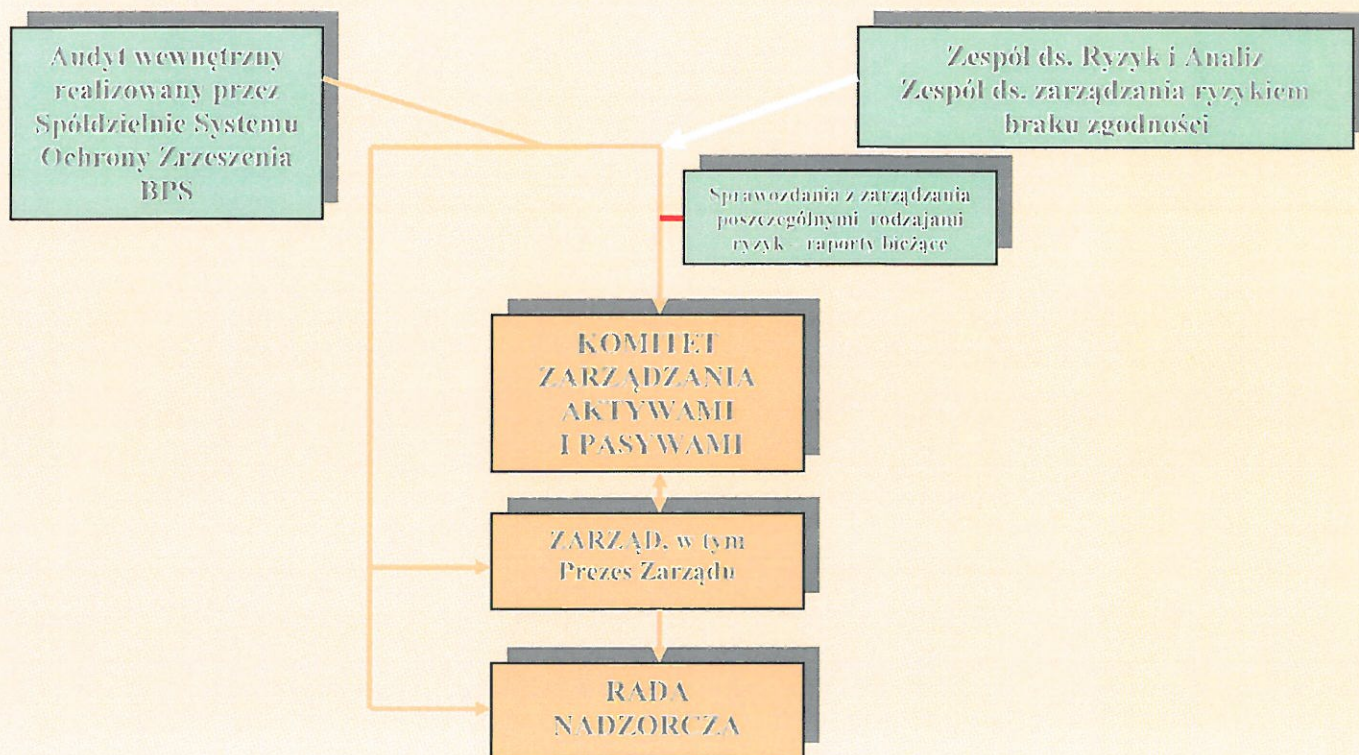
- w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych;
- i) analizy narażenia wyniku finansowego w konsekwencji realizacji testów warunków skrajnych obejmujących kryzys wewnętrzny, zewnętrzny i łączny, a także testy jednoczynnikowe oraz odwrócone.
- 3) W zakresie ryzyka stopy procentowej Bank wykorzystuje następujące metody:
- a) metodę analizy luki niedopasowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stopy procentowej;
 - b) analizę narażenia funduszy własnych i wyniku odsetkowego na ryzyko stopy procentowej, w kontekście realizacji scenariuszy testów warunków skrajnych;
 - c) analizę ryzyka bazowego, z uwzględnieniem testów warunków skrajnych;
 - d) prognozę stóp referencyjnych oraz analizę prognozowanego wyniku odsetkowego, z uwzględnieniem możliwych wariantów odchyleń;
 - e) analizę ryzyka bazowego.
- 4) W zakresie ryzyka walutowego Bank dokonuje oceny w obszarze następujących zagadnień:
- a) analizy całkowitej pozycji walutowej oraz jej relacji do wartości funduszy własnych;
 - b) analizy indywidualnych pozycji walutowych dla poszczególnych walut z uwzględnieniem ich relacji do wartości funduszy własnych;
 - c) analizy udziału poszczególnych walut w sumie bilansowej netto;
 - d) analizy przestrzegania limitów dla pozycji walutowych;
 - e) prospektywnej analizy zmian na rynku walutowym;
 - f) analiz narażenia wyniku finansowego w konsekwencji realizacji scenariuszy testów warunków skrajnych.
- 5) W zakresie ryzyka operacyjnego Bank wykorzystuje w szczególnym stopniu rolę wszystkich pracowników, którzy zobligowani są do precyzyjnej identyfikacji i rejestracji incydentów generujących ryzyko operacyjne. Analiza w przedmiotowym zakresie obejmuje: oszacowanie skali incydentów, ocenę skuteczności działań podejmowanych w ramach redukcji ryzyka oraz ocenę kluczowych wskaźników ryzyka. Działania w obszarze identyfikacji i pomiaru ryzyka operacyjnego prowadzą do budowy ogólnej mapy ryzyka. Szczególną rolę w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym pełnią narzędzia wykorzystywane w obszarze bezpieczeństwa

teleinformatycznego. Jedno z podstawowych narzędzi wspomagających są plany utrzymania ciągłości działania oraz testy ich skuteczności.

- 6) W zakresie ryzyka kapitałowego Bank bada wykorzystanie limitów kapitałowych, a także ocenia adekwatność kapitałową w kontekście łącznego współczynnika kapitałowego.
- 7) W zakresie ryzyka biznesowego Bank poddaje analizie wpływ zewnętrznych czynników makroekonomicznych na realizację założeń strategicznych, w tym wyniku finansowego.
- 8) W zakresie ryzyka braku zgodności Bank dokonuje analizy zgodności regulacji i procesów wewnętrznych z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Identyfikacja i pomiar ryzyka w Banku dokonywane są przez Zespół ds. Ryzyk i Analiz. W przedmiotowym procesie uczestniczą ponadto Rada Nadzorcza, Zarząd oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Schemat 2. Przebieg procesu zarządzania ryzykiem

2.7. Informacje ujawniane w trybie art. 435 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych

Członkowie Zarządu sprawują stanowiska dyrektorskie wyłącznie w Banku Spółdzielczym w Gliwicach. Każdy z członków Zarządu zajmuje po jednym stanowisku dyrektorskim tj. pełni funkcję członka Zarządu Banku Spółdzielczego w Gliwicach.

Członkowie Rady Nadzorczej zajmują po jednym stanowisku w instytucji finansowej tj. pełnią funkcje członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Gliwicach.

Członkowie Zarządu Banku powoływani są w zgodzie z postanowieniami Statutu Banku Spółdzielczego w Gliwicach, w oparciu o kryteria:

- 1) kwalifikacji personalnych;
- 2) doświadczenia zawodowego, w tym doświadczenia w zarządzaniu;
- 3) reputacji.

Członkowie Rady Nadzorczej wybierani są, w oparciu o sformalizowane zasady, przez Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Gliwicach. W trakcie wyboru uwzględnia się kryteria: kwalifikacji, doświadczenia i reputacji osobistej kandydata na członka Rady Nadzorczej Banku.

Biorąc pod uwagę skalę i profil działalności Banku Spółdzielczego w Gliwicach nie stosuje się strategii zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego.

W Banku funkcjonuje Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, który w roku 2016 obradował trzynastokrotnie.

System przepływu informacji na temat poszczególnych ryzyk kierowanych do organu zarządzającego ma charakter sformalizowanego systemu informacji zarządczej, którego działanie zostało opisane w punkcie 2.6 niniejszej Informacji.

2.8. Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Gliwicach w zakresie profilu ryzyka

Zarząd Banku Spółdzielczego w Gliwicach oświadcza, iż wdrożył kompleksowy system zarządzania ryzykiem, który jest adekwatny do profilu ryzyka opisanego według niżej przedstawionych parametrów.

1. Ryzyko kredytowe

Wskaźnik jakości portfela kredytowego stanowiący relację między ekspozycjami kredytowymi zagrożonymi i wartością globalną portfela kredytowego na dzień 31.12.2016 r. – 7,58% (poziom maksimum 12%.)

Tabela 1. Jakość portfela kredytowego na dzień 31.12.2016 r.

Lp.	Kategoria ryzyka (N, PO,PS, W, S)	Ogółem w tys. złotych	Struktura w %	Wskaźnik kredytów zagrożonych w % do obliiga kredytowego
1	2		7	8
1	Normalne	195 357,00	86.91	
2	pod obserwacją	13 412,00	5.51	
3	poniżej standardu	5 475.00	1.94	1.94
4	Wątpliwe	146.00	0.38	0.38
5	Stracone	13 620.00	5,27	5,27
	SUMA	293 095.23	100	7,58

2. Ryzyko płynności

Nadzorcze miary płynności określone w Uchwale 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego na dzień 31.12.2016 r.:

Luka płynności krótkoterminowej: 27 707 554,52 złotych (minimum 0.00 złotych);

Współczynnik płynności krótkoterminowej: 1.22 (minimum 1.00);

Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi: 2.19 (minimum 1.00);

Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych: 1.14 (minimum 1.00);

Wskaźnik LCR: 2,60.

3. Ryzyko operacyjne

Suma wartości strat operacyjnych brutto w roku 2016 – 55 655,59 zł.

4. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

- 1) Iloraz zmiany dochodu odsetkowego do wartości prognozowanego dochodu odsetkowego w okresie 12 – stu miesięcy, w wyniku wzrostu stóp procentowych o 200 punktów bazowych, na dzień 31.12.2016 r. – 17,53% (poziom maksimum 25%);
- 2) Iloraz zmiany dochodu odsetkowego do wartości prognozowanego dochodu odsetkowego w okresie 12 – stu miesięcy, w wyniku spadku stóp procentowych o 200 punktów bazowych, na dzień 31.12.2016 r. – 26,80% (poziom maksimum 30%).

5. Ryzyko walutowe

Iloraz wartości całkowitej pozycji walutowej do wartości funduszy własnych na dzień 31.12.2016 r – 0,13% (poziom maksimum 2%).

6. Ryzyko kapitałowe

Wartość łącznego współczynnik kapitałowego 17,37% – (minimum z uwzględnieniem buforów kapitałowych 13,25%).

Krzysztof Kochański – Prezes Zarządu Banku Spółdzielczego w Gliwicach	PREZES ZARZĄDU BS w Gliwicach <i>mgr Krzysztof Kochański</i>
Jolanta Siemieniaka - Wiceprezes Zarządu Banku Spółdzielczego w Gliwicach	WICEPREZES ZARZĄDU BS w Gliwicach <i>mgr Jolanta Siemieniaka</i>
Ewa Karkocha - Wiceprezes Zarządu Banku Spółdzielczego w Gliwicach	WICEPREZES ZARZĄDU BS w Gliwicach <i>mgr Ewa Karkocha</i>
Stanisław Ogryzek – Wiceprezes Zarządu Banku Spółdzielczego w Gliwicach	WICEPREZES ZARZĄDU BS w Gliwicach <i>mgr Stanisław Ogryzek</i>

3. Fundusze własne

W ramach Rozporządzenia CRR, dokonano redefinicji pojęcia funduszy własnych. W konsekwencji tego stanu rzeczy Bank Spółdzielczy w Gliwicach szacuje poziom funduszy własnych, nie jak dotychczas w oparciu o przepisy Ustawy Prawo bankowe, a w kontekście przywołanego Rozporządzenia.

Ujawniając informacje o funduszach własnych Bank posługuje się wymogami określonymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 roku w sprawie wykonawczych standardów technicznych w przedmiotowym zakresie.

Zgodnie z postanowieniami Części Drugiej Rozporządzenia CRR, Bank identyfikuje składniki funduszy własnych w ramach Kapitału podstawowego TIER I, Kapitału dodatkowego TIER I i Kapitału TIER II.

W ramach składnika kapitału podstawowego TIER I Bank uwzględnia:

- 1) amortyzowany fundusz udziałowy;
- 2) fundusz zasobowy;
- 3) fundusz rezerwowy;
- 4) amortyzowany fundusz z aktualizacji wyceny;
- 5) niepodzielony wynik lat ubiegłych.

W ramach składnika Kapitału dodatkowego TIER I nie zidentyfikowano żadnych pozycji spełniających kryteria klasyfikacji do przedmiotowej grupy funduszy własnych.

W ramach składnika Kapitału TIER II Bank uwzględnia wyłącznie pozycje w zakresie rezerwy ryzyka ogólnego.

Zgodnie z założeniami Rozporządzenia CRR, Bank stosuje korekty pozycji funduszy własnych, w ramach procedury ich amortyzacji. Dotyczy to w szczególności:

- 1) funduszu udziałowego;
- 2) funduszu z aktualizacji wyceny środków trwałych;
- 3) amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych.

W konsekwencji zaleceń wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego dla wszystkich instytucji sektora bankowości spółdzielczej, Bank dokonuje odpisu amortyzacyjnego w zakresie funduszu udziałowego. Łączna kwota odpisów w roku 2016 osiągnęła poziom 10%.

Mając na względzie zasady pomiaru opisane powyżej na dzień 31.12.2016 roku Bank oszacował wartość funduszy własnych na poziomie 52 886 tysięcy złotych.

Poziom Kapitału podstawowego TIER I na dzień 31.12.2016 przyjął wartość 51 169 tysięcy złotych.

Poziom Kapitału TIER II na dzień 31.12.2016 r. przyjął wartość 1 717 tysięcy złotych.

Poniżej przedstawiono szczegółową projekcję rachunku funduszy własnych. Pominęto tam pozycje przyjmujące wartość zero.

Tabela 2. Projekcja rachunku funduszy własnych na dzień 31.12.2016 r.

Kategoria	Kwota na dzień 31.12.2016 w tys. zł	Podstawa formalna Rozporządzenia CRR
Kapitał podstawowy TIER I		
Skumulowane inne całkowite dochody i pozostałe kapitały rezerwowe z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie ze stosowanymi standardami rachunkowości	51 271	art. 26 ust. 1
Kapitał podstawowy TIER I przed korektami regulacyjnymi	51 271	
Korekty regulacyjne kapitału podstawowego TIER I		
Wartości niematerialne i prawne (korekta ujemna)	-102	art. 36 ust. 1
Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału podstawowego TIER I (kwoty ujemowane przed implementacją CRR)	0	
Korekty obejmujące niezrealizowane zyski i straty	0	Art. 467 i art. 468
Całkowite korekty regulacyjne – kapitał TIER I	-102	
Kapitał podstawowy TIER I	51 169	
Kapitał dodatkowy TIER I		
Kapitał dodatkowy TIER I	0	
Kapitał TIER I – razem		
Kapitał TIER I (kapitał podstawowy TIER I i kapitał dodatkowy TIER I)	51 169	
Kapitał TIER II		
Kapitał TIER II	1 717	
Fundusze własne razem		
Fundusze własne (kapitał podstawowy TIER I, kapitał dodatkowy TIER I i kapitał dodatkowy TIER II)	52 886	

4. Wymogi kapitałowe

4.1. Opis metody stosowanej do oceny adekwatności kapitałowej

Bank szacuje adekwatność kapitałową określając kapitał wewnętrzny. Wielkość kapitału wewnętrznego służyć ma pokryciu wszystkich zidentyfikowanych, istotnych obszarów ryzyka występującego w działalności Banku.

W ramach oceny adekwatności kapitałowej Bank stosuje kompleksowe metody przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe, wykorzystując przede wszystkim metody ilościowe. W niewielkim zakresie opiera się także na metodach jakościowych.

Bank wyznaczył wartość minimalną łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 12%. Dodatkowo Bank przyjął na rok 2016 minimalną wartość kapitału regulacyjnego z uwzględnieniem buforów kapitałowych na poziomie 13,25%.

Przyjęte w Banku zasady oceny adekwatności kapitałowej zakładają maksymalną alokację na wszystkie ryzyka na poziomie 95% funduszy własnych. Szczegółowy rozkład alokacji zilustrowano w poniższej tabeli.

Tabela 3. Struktura alokacji funduszy własnych na dzień 31.12.2016 r.

Wyszczególnienie obszaru ryzyka	Max % alokacji kapitału
Ryzyko kredytowe	63%
Ryzyko rynkowe, w tym:	15%
- ryzyko walutowe	2%
- ryzyko stopy procentowej	12%
Ryzyko operacyjne	10%
Ryzyko płynności	3%
Ryzyko koncentracji	1%
Ryzyko kapitałowe	1%
Pozostałe ryzyka	3%
RAZEM	95%

Mając na względzie powyższe Bank wyznacza wymogi kapitałowe:

- 1) z tytułu ryzyka kredytowego stosując metodę standardową;

- 2) z tytułu ryzyka walutowego w oparciu o rachunek całkowitej pozycji walutowej (poziom całkowitej pozycji walutowej powyżej 2% funduszy własnych);
- 3) z tytułu ryzyka operacyjnego stosując metodę wskaźnika bazowego BIA.

4.2. Ekspozycje i wartość ekspozycji ważonej ryzykiem dla ryzyka kredytowego

Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego wyznaczany jest metodą standardową. Szczegółowe zestawienie strukturalne w przedmiotowym zakresie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4 . Struktura ekspozycji na dzień 31.12.2016 r.

Kategoria ekspozycji (bilansowe i pozabilansowe)	Wartość ekspozycji w tys. zł	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem w tys. zł
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	65 088.52	0
Ekspozycje wobec samorządów terytorialnych lub władz lokalnych	4 018.08	803.62
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	4.57	4.57
Ekspozycje wobec instytucji	102 673.60	4 832.75
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	138 674.30	117 899.10
Ekspozycje detaliczne	51 640.66	39 983.60
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	14 282.12	21 423.18
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomości	108 812.13	67 614.22
Inne pozycje	19 467.87	15 540.66
Razem	504 661.85	268 101.70

4.3. Wymogi kapitałowe dotyczące wszystkich obszarów ryzyka

Wymogi kapitałowe regulacyjne oraz wymogi wewnętrzne w zakresie wszystkich obszarów ryzyka wskazano w poniższej tabeli.

Tabela 5. Struktura wymogów kapitałowych na dzień 31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	Wymóg kapitałowy w tys. zł.
Regulacyjny wymóg kapitałowy z ryzyka kredytowego	21 448
Regulacyjny wymóg kapitałowy z ryzyka walutowego	0,0
Regulacyjny wymóg kapitałowy z ryzyka operacyjnego	2 914

Łączny regulacyjny wymóg kapitałowy	24 362
Wewnętrzny wymóg kapitałowy z ryzyka koncentracji	16
Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kapitałowego	113

Poniżej zaprezentowano informacje na temat współczynników kapitałowych

Tabela 6. Struktura współczynników kapitałowych na dzień 31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	Wymóg kapitałowy w %
Współczynnik kapitału podstawowego TIER I	16,80
Współczynnik kapitału TIER I	16,80
Łączny współczynnik kapitałowy	17,37
Łączny wewnętrzny współczynnik kapitałowy	17.28

5. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta

Bank Spółdzielczy w Gliwicach nie identyfikuje ekspozycji na ryzyko kontrahenta, o którym mowa w Części Trzeciej, Tytuł II Rozdział 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

6. Bufory kapitałowe

Zgodnie z postanowieniami nadzoru krajowego Bank Spółdzielczy w Gliwicach przyjął na rok 2016 łączne bufory kapitałowe na poziomie 1,25%, co determinuje wymóg łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 13.25%.

7. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego

Bank Spółdzielczy w Gliwicach nie spełnia kryteriów instytucji o znaczeniu systemowym zgodnie z art. 131 Dyrektywy 2013/36/UE.

8. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego

8.1. Ogólne założenia strategii zarządzania ryzykiem kredytowym

Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym obowiązuje na wszystkich poziomach zarządzania oraz we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku zajmujących się ryzykiem kredytowym, a do jej realizacji zobligowani są pracownicy Banku.

Podstawowymi celami Polityki zarządzania ryzykiem kredytowym Banku są:

- 1) racjonalne zarządzanie ryzykiem portfela kredytowego;
- 2) harmonijny wzrost portfela kredytowego przy utrzymaniu jego relatywnie wysokiej dochodowości i minimalizacji wskaźnika kredytów nieregularnych;
- 3) zapewnienie zgodności procedur i produktów kredytowych Banku z wymogami regulacyjnymi.

Działalność kredytowa ma podstawowe znaczenie dla stabilności funkcjonowania i dochodowości Banku. Bank zamierza rozważnie podejmować i zarządzać ryzykiem kredytowym by uzyskać odpowiednie efekty finansowe. Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym powinna zapewnić długoterminową zyskowność i kultywowanie wieloletniej współpracy z klientem, opartej na rachunku ekonomicznym oraz obustronnym zaufaniu i optymalnym zaspokojeniu potrzeb klientów.

8.2. Definicje pozycji przeterminowanych i pozycji o utraconej wartości

W ramach standardowej analizy ryzyka kredytowego Bank dokonuje między innymi identyfikacji portfela ekspozycji zagrożonych (o utraconej wartości) i przeterminowanych. Przez należność przeterminowaną uznaje się wierzytelność z tytułu kapitału lub odsetek, której spłata nie nastąpiła w terminie umownym. Za należność zagrożoną uznaje się ekspozycję kredytową zaklasyfikowaną zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, ze względu na kryterium terminowości spłat lub kryterium sytuacji ekonomiczno – finansowej, do kategorii: poniżej standardu, wątpliwe lub stracone.

8.3. Pozostałe istotne założenia procesu określania korekt

Bank zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, pomniejsza poziom rezerwy celowej na ekspozycje kredytowe w sytuacji „normalne” (dotyczy kredytów i pożyczek detalicznych) o 25% wartości rezerwy na ryzyko ogólne.

Klasyfikacja ekspozycji o charakterze kredytowym do poszczególnych klas ryzyka odbywa się w oparciu o dwa kryteria:

1. kryterium terminowości spłaty kapitału i/lub odsetek;
2. kryterium oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorcy lub poręczyciela.

Przegląd determinujący klasyfikację ekspozycji kredytowych w oparciu o kryterium terminowości dokonywany jest na koniec każdego miesiąca kalendarzowego (sprawozdawczego). W przypadku kryterium sytuacji ekonomiczno – finansowej przegląd dokonywany jest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, tj. w zależności od ekspozycji – odpowiednio w okresach kwartalnych i rocznych.

Na mocy przepisów w/w Rozporządzenia Ministra Finansów Bank tworzy rezerwy celowe na ryzyko związane z prowadzoną działalnością. Wysokość tworzonych rezerw celowych skorelowana jest bezpośrednio z klasyfikacją ekspozycji kredytowych oraz rodzajem przyjętych zabezpieczeń. Korekty wartości należności oraz poziomu rezerw wynikają bezpośrednio ze zmiany ich klasyfikacji (przeniesienia do wyższej lub niższej klasy ryzyka), a w przypadku rezerw dodatkowo ze zmiany zakresu i wartości zabezpieczeń wykorzystywanych do pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych oraz zmiany wartości rezerwy na ryzyko ogólne.

8.4. Całkowita i średnia kwota ekspozycji

W poniższej tabeli zaprezentowano ekspozycje (należności) bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego.

Tabela 7. Struktura należności na dzień 31.12.2016 r.

Należności w złotych według stanu na dzień 31.12.2016 r.	
Należności od sektora finansowego	107 528 670.32
Należności od sektora niefinansowego	281 086 604.10
Należności od sektora budżetowego	4 022 653.10

Dodatkowo w poniższej tabeli zaprezentowano średnią kwotę ekspozycji (należności) w okresie od 1.01.2016 roku do 31.12.2016 roku, z uwzględnieniem kategorii ekspozycji.

Tabela 8. Średnia wartość ekspozycji kredytowych w podziale na klasy ryzyka na dzień 31.12.2016 r.

Średnia wartość ekspozycji kredytowych w podziale na klasy ryzyka w wartościach nominalnych na dzień 31.12.2016 r. (w tys. zł)	
Ekspozycje Normalne i pod obserwacją	276 330.08
Ekspozycje Poniżej standardu	2 616.50
Ekspozycje Wątpliwe	4 687.00
Ekspozycje Stracone	15 302.83

8.5. Rozkład geograficzny ekspozycji

Bank Spółdzielczy w Gliwicach prowadzi swoją działalność na ograniczonym jednolitym obszarze, co nie determinuje konieczności wyodrębnienia obszarów istotnych, ze względu na ważne kategorie ekspozycji kredytowych.

8.6. Rozkład branżowy ekspozycji

W ramach poniżej zaprezentowanych danych wskazano rozkład ekspozycji w zależności od branży, z uwzględnieniem podziału na kategorie.

**Tabela 9. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych, z uwzględnieniem klas ryzyka
na dzień 31.12.2016 r**

Branża	Wartość nominalna	struktura %	Łączna wartość bilansowa i pozabilansowa	struktura %	Wartość nominalna ekspozycji w klasie "Normalna"	struktura %	Wartość nominalna ekspozycji w klasie "Pod obserwacją"	struktura %	Wartość nominalna ekspozycji w klasie "Ponżej standardu"	struktura %	Wartość nominalna ekspozycji w klasie "Wątpliwe"	struktura %	Wartość nominalna ekspozycji w klasie "Stracone"	struktura %
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13 896 217.17	4.61%	16 715 508.16	4.74%	13 845 947.17	5.29%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	50 270.00	0.32%
Górnictwo i wydobywanie	101 000.00	0.03%	101 000.00	0.03%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	101 000.00	0.64%
Przetwórstwo przemysłowe	44 765 942.60	14.85%	53 904 099.52	15.28%	36 002 848.42	13.74%	2 378 368.69	14.32%	39 316.35	0.67%	0.00	0.00%	6 345 409.14	39.98%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, wodę i powietrze	1 800 000.00	0.60%	1 800 000.00	0.51%	1 800 000.00	0.69%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz rekultywacja	3 045 382.74	1.01%	6 991 045.71	1.98%	3 035 086.03	1.16%	0.00	0.00%	10 316.71	0.18%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Budownictwo	31 731 961.40	10.53%	38 703 716.45	10.97%	25 237 414.01	9.63%	655 027.87	3.94%	5 158 253.45	88.20%	0.00	0.00%	681 266.07	4.29%
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych i motocykli	34 024 905.52	11.29%	40 682 733.35	11.53%	27 369 516.54	10.45%	583 274.54	3.51%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	6 072 114.44	38.26%
Transport i gospodarka magazynowa	9 900 352.65	3.28%	10 612 620.90	3.01%	9 050 588.96	3.45%	221 449.00	1.33%	265 660.46	4.55%	145 929.72	12.82%	224 724.69	1.42%
Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne	16 617 152.22	5.51%	16 746 473.73	4.75%	12 390 937.22	4.73%	4 226 215.00	25.45%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Informacja i komunikacja	17 121.80	0.01%	72 121.80	0.02%	17 121.80	0.01%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8 410 634.00	2.79%	11 724 480.00	3.32%	8 410 634.00	3.21%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Działalność związana z obsługą rynków nieruchomości	40 584 015.44	13.46%	45 981 006.18	13.04%	35 307 698.66	13.48%	5 276 316.78	31.77%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5 542 114.55	1.84%	9 408 855.19	2.67%	5 535 095.46	2.11%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	7 018.09	0.04%
Usługi administracyjne i działalność wspierająca	3 887 999.18	1.29%	6 774 310.06	1.92%	3 887 999.18	1.48%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4 003 324.00	1.33%	5 143 324.00	1.46%	4 003 324.00	1.53%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Edukacja	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	11 189 577.09	3.71%	11 573 677.09	3.28%	11 090 817.09	4.23%	66 360.00	0.40%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	32 400.00	0.20%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	776 460.53	0.26%	1 266 682.00	0.36%	776 460.53	0.30%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Pozostała działalność usługowa	681 335.70	0.23%	681 335.70	0.19%	675 779.70	0.26%	5 556.00	0.03%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Gosp. domowe zatrudniające pracowników; gosp. domowe prod. na własną potrzebę	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Organizacje i zespoły eksterytoriałne	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Inne	70 447 961.04	23.37%	73 829 331.64	20.93%	63 532 687.44	24.25%	3 194 256.87	19.23%	370 562.60	6.34%	992 247.25	87.18%	2 358 206.88	14.86%
suma	301 431 457.83	100.00%	352 712 351.48	100.00%	261 969 937.21	100.00%	16 606 824.75	100.00%	5 644 109.59	100.00%	1 138 176.97	100.00%	15 872 409.31	100.00%

8.7. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności ekspozycji, z podziałem na kategorie

**Tabela 10. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności z
uwzględnieniem klas ryzyka na dzień 31.12.2016 r.**

Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności z uwzględnieniem klas ryzyka na dzień 31.12.2016 r. w tys. zł												
klasa ryzyka	R A Z E M	Avista	Do 7 dni	Do 1 m-c	1-3 m-c	3-6 m-c	6-12 m-c	1-3 lata	3-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	Powyżej 20 lat
Normalna + Pod obserwacją	278 576.76	517.60	894.27	2 774.98	8 528.86	23 159.00	13 700.28	95 086.84	46 117.20	62 024.13	22 664.89	3 108.72
Sytuacja zagrożona	22 854.70	488.56	0.64	207.85	80.81	209.89	420.14	1 642.47	1 561.80	2 339.68	2 856.00	13 046.85
Suma	301 431.46	1 006.16	894.91	2 982.83	8 609.67	23 368.89	14 120.43	96 729.31	47 679.00	64 363.80	25 520.88	16 155.57

8.8. Kwota ekspozycji o utraconej wartości z podziałem na ważne obszary geograficzne

Mając na względzie założenia określone w pkt. 8.5 niniejszej informacji, nie ujawnia się informacji o ekspozycjach z utraconą wartością, w podziale na obszary geograficzne.

8.9. Uzgodnienie zmian korekt o ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości

Tabela 11. Zmiany poziomów rezerw celowych w latach 2015-2016 w złotych

Kategorie należności	Stan na 31.12.2016 roku	Zwiększenia Rezerw	Wykorzystanie rezerw oraz różnice kursowe	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2015 roku
Rezerwy celowe na należności w sytuacji normalnej					
- sektor finansowy					
- sektor niefinansowy					
- sektor budżetowy					
Rezerwy celowe na należności w sytuacji pod obserwacją	18 708.43	56 205.04	-1.80	65 017.36	27 518.95
- sektor finansowy					
- sektor niefinansowy	18 708.43	56 205.04	-1.80	65 017.36	27 518.95
- sektor budżetowy					
Rezerwy celowe na należności poniżej standardu	796 159.67	1 122 281.70		355 680.14	29 558.11
- sektor finansowy					
- sektor niefinansowy	796 159.67	1 122 281.70		355 680.14	29 558.11
- sektor budżetowy					
Rezerwy celowe na należności wątpliwe	31 349.80	3 127 778.23		3 096 428.43	
- sektor finansowy					
- sektor niefinansowy	31 349.80	3 127 778.23		3 096 428.43	
- sektor budżetowy					
Rezerwy celowe na należności stracone	7 681 308.80	835 981.09	245 527.98	1 165 713.28	8 256 568.97
- sektor finansowy					
- sektor niefinansowy	7 681 308.80	835 981.09	245 527.98	1 165 713.28	8 256 568.97
- sektor budżetowy					
Rezerwy celowe ogółem	8 527 526.70	5 142 246.06	245 526.18	4 682 839.21	8 313 646.03

9. Aktywa wolne od obciążeń

Bank Spółdzielczy w Gliwicach nie posiada składników uznawanych za obciążone.

10. Korzystanie z ECAI

Bank Spółdzielczy w Gliwicach nie korzysta z ocen nadanych przez ECAI.

11. Ekspozycja na ryzyko rynkowe

Mając na względzie charakter działalności Bank Spółdzielczy w Gliwicach może identyfikować potencjalną ekspozycję wyłącznie na ryzyka walutowe. Na dzień 31.12.2016 roku nie powstały okoliczności determinujące wyznaczenie wymogu w przedmiotowym zakresie.

12. Ryzyko operacyjne

System zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Gliwicach oparty jest o wytyczne wynikające ze znowelizowanej w styczniu 2013 r. Rekomendacji M oraz obowiązującego od 1 stycznia 2014 r. tzw. pakietu CRD IV/CRR. Przejawia się to jasnym określeniem kompetencji i zadań w zakresie nadzorowania i kontroli systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, jak również w zakresie realizacji procesu zarządzania tym ryzykiem.

Podstawy funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym wyznaczają:

1. Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Gliwicach, w której określono istotę i cel zarządzania ryzykiem operacyjnym, organizację zarządzania ryzykiem operacyjnym, ogólne zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także profil ryzyka operacyjnego oraz tolerancję/ apetyt na ryzyko operacyjne;
2. Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym – zawierająca opis struktury organizacyjnej oraz zamierzenia służące redukcji ryzyka operacyjnego.

Skuteczne zarządzanie ryzykiem operacyjnym Banku realizuje następująca struktura organizacyjna:

- 1) Rada Nadzorcza Banku;
- 2) Zarząd Banku, w tym Prezes Zarządu pełniący bezpośredni nadzór nad ryzykiem operacyjnym;
- 3) Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (KZAiP);

- 4) Zespół ds. Ryzyk i Analiz, a w jego ramach Komórka ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym;
- 5) Dyrektorzy/Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych;
- 6) Dział Kontroli Instytucjonalnej;
- 7) Audyt wewnętrzny realizowany w ramach Systemu Ochrony Instytucjonalnej.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukowanie tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły, w oparciu o Instrukcję zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Identyfikacja zdarzeń ryzyka operacyjnego odbywa się w oparciu o wykaz zdarzeń rejestrowanych poprzez program informatyczny „Ryzyko operacyjne”. Identyfikacja zdarzeń ryzyka operacyjnego opiera się również na badaniu poziomu Kluczowych Wskaźników Ryzyka KRI oraz na analizie przeprowadzonych działań samooceny (ankiety samooceny).

W Banku określono wartości progowe (limity) ryzyka operacyjnego wyrażone za pomocą wartości KRI. Wartości progowe KRI wyznacza się na podstawie informacji o ryzyku operacyjnym Banku oraz na podstawie historycznych obserwacji stanu parametrów wrażliwych na występowanie ryzyka operacyjnego.

Poziom ryzyka operacyjnego jest monitorowany we wszystkich obszarach działania Banku.

System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego obejmuje informację miesięczną dla Zarządu, Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami i kwartalną dla Rady Nadzorczej Banku na temat narażenia Banku na ryzyko operacyjne. Informacja ta zawiera:

- analizę rejestru zdarzeń operacyjnych,
- macierz bazylejską,
- mapę ryzyka operacyjnego,
- analizę strat pośrednich i bezpośrednich w podziale na rodzaje zdarzeń operacyjnych,
- analizę wartości i limitów Kluczowych Wskaźników Ryzyka Operacyjnego (KRI),
- informację o zdarzeniach zewnętrznych,
- wyniki testu warunków skrajnych,
- zalecenia służące redukcji ryzyka.

W poniższej tabeli przedstawiono wartości progowe strat z tytułu ryzyka operacyjnego w ramach poszczególnych rodzajów zdarzeń, jakie obowiązywały w 2016 roku, straty

odnotowane w 2016 roku wg Raportów dotyczących ryzyka operacyjnego oraz ich procentowe wykorzystanie.

Tabela 12. Rodzaje zdarzeń operacyjnych

Rodzaj zdarzenia	Straty odnotowane w 2016 roku	
1. Oszustwa wewnętrzne	0,00 zł	0%
2. Oszustwa zewnętrzne	0,00 zł	0%
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	33 tys. zł	59%
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0,00 zł	0%
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	1 tys. zł	2%
6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	20 tys. zł	35%
7. Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	2 tys. zł	4%
8. Ryzyko prawne	0,00 zł	0%

Bank wyliczając wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego stosuje metodę podstawowego wskaźnika BIA. Na dzień 31.12.2016 r. wymóg kształtował się na poziomie 2 914 tys. zł.

Zamierzenia Banku Spółdzielczego w Gliwicach służące redukcji ryzyka operacyjnego realizowane są poprzez podejmowanie następujących działań:

- modyfikowanie wewnętrznych aktów normatywnych w aspekcie redukcji ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowanego,
- monitorowanie dostosowania organizacji wewnętrznej Banku, związanej z obszarem zarządzania ryzykiem operacyjnym do wymagań Komisji Nadzoru Finansowego,
- monitorowanie wewnętrznych procedur dotyczących zarządzania ryzykiem operacyjnym pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa,
- usprawnianie zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- organizacja szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz dla pozostałych w zakresie, w jakim generują ryzyko operacyjne,

- monitorowanie mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest wspomagany programem informatycznym „Rejestr incydentów” oraz przygotowanymi arkuszami kalkulacyjnymi Ms Excel.

Ponadto Bank w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem operacyjnym przestrzega Polityki zgodności, Polityki bezpieczeństwa informacji, Polityki kadrowej, które są ściśle powiązane z ryzykiem operacyjnym.

Straty z tytułu ryzyka operacyjnego w 2016 roku w kwocie 55 655,59 zł stanowiły 1,91% wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego obowiązującego na dzień 31.12.2016 r.

13. Ryzyko płynności

Płynność jest jednym z najważniejszych aspektów działalności każdego banku. Utrzymywanie płynności na odpowiednim poziomie jest podstawą egzystencji banku. Płynność banku zapewniona jest przez posiadane środki pieniężne oraz możliwość zamiany niektórych składników majątkowych na pieniądź. Bank wdraża proces zarządzania ryzykiem płynności, który jest zintegrowany z procesem zarządzania ryzykiem w banku (z uwzględnieniem wpływu pozostałych obszarów ryzyka na profil i skalę ryzyka płynności). Bank działa w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku BPS.

Kluczowy cel procesu zarządzania ryzykiem płynności stanowi zapewnienie możliwości realizowania przez Bank zobowiązań w perspektywie:

- 1) płynności śróddziennej i dziennej,
- 2) płynności w krótkim, średnim i długim okresie,
- 3) warunków normalnych i skrajnych,
- 4) banku,
- 5) rynku.

Bank realizuje cele strategiczne zarządzania ryzykiem płynności poprzez:

- 1) Określenie apetytu na ryzyko płynności i wynikającej z niego tolerancji ryzyka płynności;
- 2) Utrzymywanie nadzorczych miar płynności;
- 3) Przyjęcie stosownych procedur zarządzania ryzykiem płynności;
- 4) Przyjęcie właściwej struktury organizacyjnej procesu zarządzania ryzykiem płynności;

- 5) Utrzymywanie odpowiedniej nadwyżki łatwo zbywalnych aktywów w celu zabezpieczenia możliwości przetrwania sytuacji kryzysowych związanych z płynnością;
- 6) Przyjmowanie konserwatywnych założeń dotyczących zbywalności aktywów oraz dostępności finansowania w okresach kryzysowych;
- 7) Analizowanie ryzyka płynności analogicznie, jak inne istotne rodzaje ryzyka;
- 8) Niedopuszczanie, aby presja wyniku finansowego wpływała negatywnie na skalę i profil ryzyka płynności;
- 9) Uwzględnianie wszystkich czynników materializacji ryzyka, również tych charakteryzujących się stosunkowo niską częstotliwością;
- 10) Ostrożne uwzględnianie w pomiarze ryzyka płynności, a także planach awaryjnych możliwości pozyskania środków w ramach IPS;
- 11) Uwzględnianie w pomiarze płynności śróddziennej tzw. zobowiązań kluczowych, rozumianych jako zobowiązania, z których niewywiązanie się w określonym terminie w ciągu dnia może stanowić zagrożenie dla reputacji banku lub jego działalności;
- 12) Wdrożenie skutecznego systemu zarządzania płynnością śróddzienną.

Bank określa swoje potrzeby płynnościowe zgodnie z założeniami strategicznymi, w oparciu o plany finansowe działalności. Zasadniczą determinantę potrzeb stanowi działalność operacyjna generująca przychody wynikające z obciążania aktywów ryzykiem kredytowym.

Potrzeby płynnościowe Banku są określane przez fakt, iż prowadzi on działalność na ograniczonym obszarze i nie jest elementem szerszej grupy kapitałowej. Przy czym Bank zamierza prowadzić działalność w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, co wymaga zaangażowania istotnych środków w ramach przedmiotowej instytucji, które to środki są obarczone ryzykiem kredytowym, które może się zmaterializować w kontekście wystąpienia scenariuszy skrajnych. Czynnik ten jest uwzględniany przez Bank w ramach pomiaru ryzyka płynności, w tym w szczególności w ramach przeprowadzanych testów warunków skrajnych. Podstawowe potrzeby płynnościowe Banku są związane z następującymi typami aktywów obciążonych ryzykiem kredytowym:

- 1) Kredyty i pożyczki udzielane klientom detalicznym, przedsiębiorstwom, rolnikom, jednostkom samorządu terytorialnego, wspólnotom mieszkaniowym. Przedmiotowa struktura uwzględniana jest w przyjętej metodyce pomiaru i monitorowania ryzyka płynności.

- 2) Lokaty złożone w ramach rynku międzybankowego, w tym środki zdeponowane w ramach Systemu Ochrony Instytucjonalnej BPS;
- 3) Papiery dłużne Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego;
- 4) Papiery wartościowe (dłużne i własnościowe) stanowiące inwestycje kapitałowe.

Bank uwzględnia również potrzeby płynnościowe wynikające z posiadanego zasobu aktywów trwałych, a także pozycji pozabilansowych o charakterze finansowym i gwarancyjnym. W ramach prowadzonego pomiaru ryzyka płynności Bank uwzględnia konieczność realizacji wszystkich zobowiązań pozabilansowych.

Zasadnicze źródło finansowania potrzeb płynnościowych Banku stanowią depozyty w podziale na a`vista i terminowe, przyjęte w ramach następujących grup klientów:

- 1) Klienci detaliczni;
- 2) Przedsiębiorcy i rolnicy;
- 3) Jednostki samorządu terytorialnego;
- 4) W ograniczonym zakresie inni klienci.

W szczególności Bank uwzględnia źródła przepływów, przy założeniu ich podziału na część stabilną i niestabilną. Profil przepływów związanych z depozytami stabilnymi wskazuje na ich długoterminowy charakter.

Bank ze względu na charakterystykę swojej działalności nie uwzględnia w pomiarze ryzyka płynności podziału na linie biznesowe oraz uzależnienia od podmiotów powiązanych. Proces zarządzania ryzykiem płynności ograniczony jest do uwarunkowań krajowych.

Proces analizy zapotrzebowania na płynność uwzględnia warunki normalne, jak i warunki kryzysowe, gdzie założono kryzys wewnętrzny Banku, kryzys zewnętrzny oraz kumulację tych dwóch scenariuszy zdarzeń, z uwzględnieniem dodatkowych czynników wynikających z negatywnego efektu synergii.

Dla określenia przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu aktywów i pasywów Bank wykorzystuje metodę analizy luki płynności, która jest ustalana w oparciu o następujące zasady:

- 1) Bank dokonuje segmentacji aktywów zgodnie z realnymi terminami ich zapadalności;
- 2) Bank dokonuje segmentacji pasywów z uwzględnieniem kryterium podmiotowego i przedmiotowego, zgodnie z szacowanymi terminami ich wymagalności, przy uwzględnieniu statystycznego pomiaru stabilności;
- 3) Segmentacja aktywów i pasywów w kontekście przepływów pieniężnych uwzględnia zmiany uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych (w tym makroekonomicznych);

- 4) Określając pozycje w zakresie ryzyka płynności Bank uwzględnia nieoczekiwaną możliwość zapotrzebowania na płynność będącą skutkiem realizacji zobowiązań pozabilansowych lub skutkiem wzrostu odpływów płynności.

Bank zarządza ryzykiem płynności walutowej. Pomiar ryzyka płynności, z zastrzeżeniem, wykonywany jest dla wszystkich walut łącznie. W przypadku, gdy udział którejkolwiek z walut przekroczy 5% sumy bilansowej bank rozpocznie od następnego okresu sprawozdawczego pomiar ryzyka płynności dla tej waluty odrębnie. W takim przypadku Bank wdroży niezwłocznie procedury pomiaru ryzyka płynności dla poszczególnych walut.

Wykorzystywane przez Bank narzędzia zarządzania ryzykiem płynności obejmują w szczególności:

- 1) Analizę przepływów w kontekście płynności śróddziennej i dziennej;
- 2) Analizę luki płynności i analizę wskaźników płynności, z uwzględnieniem ryzyka koncentracji, zapewniającą możliwość dynamicznego prognozowania przyszłych przepływów pieniężnych, z uwzględnieniem reakcji kluczowych kontrahentów na zmiany warunków;
- 3) Analizę stabilności depozytów;
- 4) Analizę stabilności zobowiązań pozabilansowych;
- 5) Analizę nadzorczych miar płynności, w tym analizę wskaźnika pokrycia wpływów netto LCR;
- 6) Analizę skali i struktury bufora płynności, rozumianego jako nadwyżkę nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych;
- 7) Analizę wskaźników wczesnego ostrzegania;
- 8) Analizę wykorzystania limitów wynikających z tolerancji ryzyka płynności;
- 9) Przeprowadzanie i analizowanie wyników testów warunków skrajnych obejmujących: kryzys wewnętrzny Banku, kryzys zewnętrzny oraz kumulację tych dwóch scenariuszy zdarzeń, z uwzględnieniem dodatkowych czynników wynikających z negatywnego efektu synergii, a także testów wrażliwości oraz testów odwróconych;
- 10) Pogłębioną analizę płynności długoterminowej;
- 11) Tworzenie i testowanie co najmniej w okresach rocznych planów awaryjnych utrzymania płynności, w korelacji z wynikami testów warunków skrajnych;
- 12) Analizę czynników FTP w kontekście wpływu zabezpieczenia przed ryzykiem płynności na rentowność działalności Banku;
- 13) System informacji zarządczej w obszarze ryzyka płynności;

14) Kontrolę wewnętrzną ryzyka płynności.

Bank realizuje sformalizowaną strategię finansowania zapewniającą dywersyfikację źródeł finansowania działalności. Podstawowy element strategii finansowania stanowi Polityka depozytowa określająca kluczowe źródło finansowania działalności Banku. Dokument Polityki depozytowej jest skorelowany z planami biznesowymi Banku i tym samym jego treść jest spójna ze Strategią działania Banku. Polityka depozytowa określa główne źródła finansowania, uwzględnieniem ich rozkładu w horyzoncie: krótkoterminowym, średnioterminowym i długoterminowym.

Stosując przyjętą strategię finansowania w kontekście aktywów Bank zakłada prowadzenie działalności w ramach Systemu Ochrony Instytucjonalnej Banku BPS. W tym kontekście Bank ogranicza koncentrację wzajemnych zaangażowań ponad poziom determinujący utrzymanie płynności i bezpieczeństwa Systemu.

Struktura organizacyjna banku, zapewnia rozdzielenie funkcji pomiędzy jednostkami:

- 1) przeprowadzającymi transakcje mające wpływ na ryzyko płynności,
- 2) odpowiedzialnymi za monitorowanie i kontrolowanie ryzyka płynności.

W proces zarządzania ryzykiem płynności zaangażowane są, z zastrzeżeniem ustępów następujących następujące organy i pracownicy:

- 1) Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad zgodnością polityki banku w zakresie podejmowania ryzyka płynności, strategią i planem finansowym Banku;
- 2) Zarząd Banku, w tym Prezes Zarządu, który pełni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności – odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem płynności oraz nadzór nad efektywnością tego procesu, wprowadzając w razie potrzeby, niezbędne korekty i udoskonalenia. Odpowiada za akceptację i ograniczanie ryzyka płynności;
- 3) Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (KZAiP) – monitoruje, opiniuje zarządzanie ryzykiem płynności w Banku;
- 4) Zespół ds. ryzyk i analiz – uczestniczy w procesie akceptacji i ograniczania ryzyka płynności, opracowuje i aktualizuje metodykę zarządzania ryzykiem płynności, w tym metodykę przeprowadzania testów warunków skrajnych, inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem, dokonuje pomiaru i analiz ryzyka płynności oraz sporządza raporty i przedstawia je odpowiednim komórkom Banku;

- 5) Komórka wewnętrzna pełniąca funkcję kontroli instytucjonalnej – nadzoruje metodykę zarządzania ryzykiem płynności w Banku oraz dokonuje przeglądów poprawności realizacji procesu zarządzania tym ryzykiem;
- 6) Audyt wewnętrzny realizowany w ramach Systemu Ochrony Instytucjonalnej;
- 7) Dział Finansowo – Księgowy – uczestniczy w procesie zarządzania płynnością śróddzienną, krótkoterminową i średnioterminową, a także płynnością walutową;
- 8) Pozostałe jednostki organizacyjne Banku – wpływające w sposób pośredni na skalę i profili ryzyka płynności.

Powyższa struktura wskazuje na fakt, iż funkcje związane z zarządzaniem ryzykiem płynności, jak i funkcje skarbowe są scentralizowane. Zarząd, a w szczególności Prezes Zarządu nadzorujący bezpośrednio proces zarządzania ryzykiem płynności, jest odpowiedzialny za to, aby wszystkie jednostki organizacyjne, których działanie wpływa na płynność Banku, znały zasady polityki i funkcjonowały zgodnie z zatwierdzonymi regulacjami. Poszczególni pracownicy odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem płynności powinni współpracować zarówno z pracownikami, którzy monitorują sytuację rynkową, jak i z pracownikami innych komórek organizacyjnych, posiadającymi dostęp do informacji o kluczowym znaczeniu dla zapotrzebowania banku na płynność (np. z pracownikami zarządzającymi ryzykiem kredytowym).

Zarząd co najmniej raz w roku dokonuje oceny Polityki zarządzania ryzykiem płynności pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian. Zarząd banku informuje Radę o wynikach przedmiotowej oceny. Rada otrzymuje przynajmniej raz w roku sprawozdania Zarządu zawierające informację o realizacji zasad Polityki. Zarząd w okresach miesięcznych, a Rada w okresach kwartalnych analizuje raporty o poziomie płynności banku, ponoszonym przez bank ryzyku płynności, wykorzystaniu limitów wewnętrznych i skutkach decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności. Rada jest niezwłocznie informowana w przypadku potencjalnych problemów płynnościowych w związku z istotnymi zmianami czynników ryzyka, w szczególności:

- 1) wzrastającym kosztem finansowania,
- 2) wzrastającą koncentracją pozycji istotnych dla ryzyka płynności,
- 3) wzrastającą luką płynności,
- 4) zmniejszeniem się dostępu do alternatywnych źródeł finansowania,
- 5) znaczącym i/lub notorycznym przekraczaniem limitów związanych z ryzykiem płynności,

- 6) spadkiem nadwyżki aktywów o wysokiej płynności,
- 7) zmianami warunków rynkowych, które mogą wskazywać na przyszłe zagrożenia w zakresie płynności.

Dane ilościowe dotyczące ryzyka płynności obejmują między innymi informacje na temat norm płynności, a także składu i skali nadwyżki płynności.

Tabela 13. Poziom nadzorczych miar płynności oraz skala i skład nadwyżki płynności

Lp.	Norma płynności:	Wartość na dzień 31.12.2016 r.
1	M1	27 707 554.52
2	M2	1.22
3	M3	2.19
4	M4	1.14
5	LCR	2.60
6	Nadwyżka płynności	158 921 750.66

Składowe części podstawowej nadwyżki płynności:

- gotówka (w rozumieniu przyjętej przez bank centralny definicji bazy monetarnej, z wyłączeniem gotówki utrzymywanej w związku z codzienną działalnością) – 0 zł ,
- rachunki bieżące, lokaty overnight banku i depozyt minimalny w ramach Systemu Ochrony Instytucjonalnej- 74 728 830.36 zł,
- środki na rachunku bieżącym lub na rachunku rezerwy obowiązkowej w banku centralnym – 10 729 000.00 zł,
- wysokiej jakości obligacje rządowe bądź podobne instrumenty, w tym dłużne papiery wartościowe dopuszczone przez NBP jako zabezpieczenia kredytu lombardowego, technicznego i operacji repo – 65 083 920.30 zł.

Składowe części uzupełniającej nadwyżki płynności:

- możliwe do upłynnienia w zdefiniowanym horyzoncie przeżycia w warunkach kryzysowych lub zbywalne z mniejszym prawdopodobieństwem niż pozycje należące do części podstawowej- 8 380 000 złotych,
- kwalifikowane jako posiadające większe niż inne pozycje prawdopodobieństwo pozostania płynnymi w warunkach skrajnych - 0 złotych.

Dane na temat luki płynności zaprezentowano w poniższej tabeli.

**Tabela 14. Luka płynności dla przedziałów do dwunastu miesięcy na dzień
31.12.2016**

	avista	1-7 dni	8 dni do miesiąca	Powyżej miesiąca do trzech miesięcy	Powyżej trzech miesięcy do sześciu miesięcy	Powyżej sześciu miesięcy do jednego roku
Aktywa urealnione	73 472 501.63	73 680 011.34	16 041 180.21	6 682 222.18	19 007 209.33	5 096 830.91
Pasywa urealnione	119 498 640.94	4 851 545.16	12 973 045.68	18 227 737.77	5 345 090.23	10 663 013.15
Luka	-46 026 139.31	68 828 466.18	3 068 134.53	-11 545 515.59	13 662 119.10	-5 566 182.24

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych, w tym analizy scenariuszowe dla różnego rodzaju krótkoterminowych i utrzymujących się w czasie, zarówno wewnętrznych, jak i systemowych warunków skrajnych. Zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych określono w odrębnej regulacji, która wymaga zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą Banku.

Bank projektuje zasady oraz ustala zakres testów warunków skrajnych uwzględniając między innymi następujące czynniki:

- 1) Skalę ryzyka płynności;
- 2) Skalę i profil innych istotnych obszarów ryzyka;
- 3) Strukturę produktową Banku;
- 4) Strukturę terminową przepływów pieniężnych;
- 5) Konieczność spełnienia nadzorczych miar płynności;
- 6) Możliwość materializacji innego ryzyka w kontekście wpływu na ryzyko płynności;
- 7) Uzależnienie od zewnętrznych źródeł finansowania;
- 8) Uwarunkowania makroekonomiczne, w tym także ich zmienność;
- 9) Uwarunkowania i poziom zaufania na rynku finansowym, w tym także ich zmienność.

Projektowanie założeń testów warunków skrajnych realizowane jest w ramach Zespołu ds. Ryzyk i Analiz. Przyjęte założenia w przedmiotowym zakresie są akceptowane przez Zarząd Banku. Kształtując założenia testów warunków skrajnych Bank uwzględnia interakcje między różnymi obszarami ryzyka. Zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych podlegają cyklicznym przeglądom w okresach co najmniej rocznych. Częstotliwość ta powinna być zwiększona w przypadku istotnych zmian uwarunkowań wewnętrznych i

zewnętrznych. Zarząd Banku zapewnia, że testy warunków skrajnych są analizowane odpowiednio konserwatywnie, bez względu na bieżącą sytuację płynnościową banku, a więc także wtedy, gdy dostępność płynności jest nieograniczona. Zarząd Banku dokonuje szczegółowej analizy i omówienia rezultatów przeprowadzonych testów warunków skrajnych. Wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych są wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem, a w szczególności w ramach awaryjnych planów płynności oraz w procesie planowania strategicznego Banku. Zarząd regularnie raportuje wyniki testów warunków skrajnych Radzie Nadzorczej Banku. Bank przeprowadza przynajmniej raz w roku (a w stosownych przypadkach z większą częstotliwością) testy warunków skrajnych służące identyfikacji i określeniu ilościowemu ekspozycji Banku na możliwe przyszłe napięcia płynnościowe, w kontekście możliwego wpływu tych napięć na przepływy pieniężne, pozycję płynnościową i rentowność. Bank uwzględnia w ramach przeprowadzanych testów uwarunkowania wynikające z możliwości finansowania przez bank zrzeszający i System Ochrony Instytucjonalnej. W tym kontekście wykorzystuje przekazane przez te instytucje wyniki przeprowadzanych przez nie testów.

Przeprowadzane przez Bank testy warunków skrajnych składają się z:

- 1) Jednoczynnikowych testów wrażliwości;
- 2) Testów scenariuszowych;
- 3) Testów odwróconych.

Przeprowadzane przez Bank testy warunków skrajnych obejmują wszystkie horyzonty czasowe zarządzania ryzykiem płynności, w tym płynność śróddzienną.

Przyjęte przez Bank scenariusze testów warunków skrajnych są przeprowadzane w trzech wariantach:

- 1) Wariant wewnętrzny;
- 2) Wariant zewnętrzny;
- 3) Wariant łączony uwzględniający dodatkowe czynniki wynikające z negatywnego efektu synergii.

Wewnętrzny test scenariuszowy uwzględnia:

- 1) możliwą utratę zaufania uczestników rynku do banku, wpływającą na wszystkie źródła finansowania,
- 2) możliwość zwiększonych wypływów z tytułu depozytów,
- 3) koszt pozyskania finansowania i jego wpływ na wynik banku,

- 4) wpływ ewentualnych strat i wynikającego z nich spadku kapitału na zdolność banku do utrzymania relacji, w ramach której pozyskuje finansowanie,
- 5) wnioski i rezultaty testów warunków skrajnych przeprowadzonych dla innych rodzajów ryzyka.

Zewnętrzny test scenariuszowy uwzględniający:

- 1) jednoczesne ograniczenie dostępnego finansowania na wielu rynkach,
- 2) poważne zakłócenia operacyjne i rozliczeniowe zaburzające funkcjonowanie jednego lub więcej systemów płatniczych i rozliczeniowych,
- 3) prawdopodobne zachowania innych uczestników rynku finansowego w sytuacji wystąpienia warunków skrajnych na rynku,
- 4) efekty wtórne,
- 5) łączne oddziaływanie różnych czynników systemowych ryzyka płynności.

Łączony test scenariuszowy stanowi kombinację wariantów określonych powyżej, z uwzględnieniem możliwych interakcji, przy czym scenariusz ten nie jest prostą agregacją wyników poszczególnych testów. Zakłada on wystąpienie szoku systemowego i ponadprzeciętnych problemów Banku jednocześnie.

Wyniki testów warunków skrajnych są wykorzystywane w szczególności:

- 1) jako podstawa do podjęcia działań naprawczych bądź mających na celu ograniczenie ekspozycji banku na ryzyko płynności,
- 2) do dostosowania profilu płynnościowego banku do przyjętej tolerancji ryzyka płynności,
- 3) do oceny adekwatności nadwyżki płynności,
- 4) jako istotny wkład w proces kształtowania awaryjnego planu płynności,
- 5) jako element w procesie planowania strategicznego banku,
- 6) jako element codziennej praktyki zarządzania ryzykiem płynności,
- 7) bezpośrednio do ustalania limitów wewnętrznych,
- 8) jako podstawa do dostosowywania i ulepszania regulacji wewnętrznych.

Plany awaryjne w zakresie ryzyka płynności w sferze merytorycznej są spójne ze scenariuszami testów warunków skrajnych i stanowią ich konsekwencję.

14. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym

Bank Spółdzielczy w Gliwicach posiadał na dzień 31.12.2016 następujące instrumenty kapitałowe.

- 1) Udziały Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych sp. z o.o. o wartości nominalnej 7 000 zł. utworzony odpis aktualizacyjny 7 000 złotych, wartość księgowa netto 0 złotych.;

Cel inwestycji: Utworzenie podmiotu, którego przedmiot działalności stanowić ma udzielanie poręczeń kredytów udzielanych przez banki spółdzielcze.

- 2) Udziały Rudzkiej Agencji Rozwoju „Inwestor” sp. z o.o. o wartości nominalnej 20 000 zł.;

Cel inwestycji: Rudzka Agencja Rozwoju "Inwestor" sp. z o.o. powstała w 1997 roku jako instytucja samofinansująca się, mająca na celu wspieranie i promocję przedsiębiorczości w mieście i regionie. Działalność ukierunkowana jest głównie na problematykę o charakterze publicznym. Mając na względzie przesłanki powołania podmiotu oraz fakt, iż Bank Spółdzielczy w Gliwicach od wielu lat działa prężnie na rudzkim rynku finansując znaczną liczbę podmiotów gospodarczych, podjęto decyzję o bezpośredniej partycypacji w inicjatywie.

- 3) Akcje i obligacje Banku Polskiej Spółdzielczości Spółka Akcyjna o wartości nominalnej 2 316 170,80 zł.- akcje i 300 000 zł - obligacje;

Cel inwestycji: Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. od wielu lat nieprzerwanie pełni funkcję największego banku zrzeszającego banki spółdzielcze w Polsce. Jest następcą prawnym Gospodarczego Banku Południowo – Zachodniego z siedzibą we Wrocławiu. Akcjonariuszami BPS S.A. są przede wszystkim banki spółdzielcze w nim zrzeszone (ponad 80% akcjonariatu). W tym aspekcie decyzję o objęciu akcji podjął również Bank Spółdzielczy w Gliwicach. Mając na względzie powyższe można stwierdzić, iż podstawa podjęcia przedmiotowej inwestycji nie opiera się wyłącznie na przesłankach finansowych, lecz na szerszym horyzoncie celów gospodarczych.

- 4) Obligacje Serii F GANT Development S.A. o wartości nominalnej 1 000 000 zł. – utworzony odpis aktualizacyjny 250 000 złotych, wartość księgowa netto 750 000 złotych.

Cel inwestycji: zyski kapitałowe.

- 1) Udział w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS o wartości nominalnej 5 000 zł.

Cel inwestycji: Instrument obligacyjny w związku z uczestnictwem w Systemie Ochrony Instytucjonalnej Banku BPS S.A.

Wyżej wymienione instrumenty nie są przedmiotem obrotu giełdowego.

W 2016 roku Bank nie zrealizował zysków ani też nie poniósł strat z tytułu sprzedaży instrumentów kapitałowych.

W Banku nie wystąpiły niezrealizowane zyski lub straty z aktualizacji wyceny oraz wszelkie takie kwoty ujęte w funduszach własnych.

Wycena ekspozycji kapitałowych jest wykonywana w oparciu o zasady określone w Ustawie o rachunkowości zgodnie z Polskimi Standardami Rachunkowości.

15. Ekspozycje na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym

Bank identyfikuje ryzyko stopy procentowej wyłącznie w portfelu bankowym. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej stanowi ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku (głównie wyniku odsetkowego) oraz posiadanych kapitałów (funduszy) na niekorzystny wpływ zmian niezależnych od Banku rynkowych stóp procentowych. Ryzyko to objawia się w ramach:

1. ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania,
2. ryzyka bazowego,
3. ryzyka opcji klienta.

W wyniku przeprowadzanych cyklicznie pomiarów Bank uznaje ryzyko krzywej dochodowości za nieistotne. Badanie istotności w przedmiotowym zakresie odbywa się w okresach co najmniej rocznych.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku. Nadrzędnym założeniem realizowanym przez Bank w przedmiotowym zakresie jest utrzymanie niskiej wrażliwości wyniku odsetkowego na zmiany rynkowych stóp procentowych. Bank zachowuje pozycję luki niedopasowania w ramach przyjętych limitów.

Dla potrzeb analizy ryzyka stopy procentowej Bank uwzględnia ryzyko wcześniejszych spłat kredytów i ryzyko zrywalności depozytów. Przedmiotowe wartości

podlegają limitowaniu. Bank zakłada, że ich poziom nie będzie przekraczał wspomnianych limitów.

Bank prowadził swoją działalność przy założeniu następujących limitów ryzyka stopy procentowej, obowiązujących na dzień 31.12.2016 r.:

1. 8% - w przypadku narażenia funduszy własnych na zmianę szokową stóp procentowych o 200 punktów bazowych;
2. 25% - w przypadku narażenia wyniku odsetkowego na szokowy wzrost stóp procentowych o 200 punktów bazowych;
3. 30% - w przypadku narażenia wyniku odsetkowego na szokowy spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych.

**Tabela 15. Narażenie Banku na szokowe wzrosty i spadki stóp procentowych
na dzień 31.12.2016 r.**

Rodzaj miernika	Poziom miernika 31.12.2016	Uwagi
Luka skumulowana łącznie dla wszystkich aktywów i pasywów wrażliwych	104 218 530,25	Dodatnia wartość miernika luki wskazuje na fakt, iż potencjalny spadek stóp procentowych będzie prowadził do obniżenia dochodów odsetkowych a ich wzrost do progresu wyniku odsetkowego – przy założeniu niezmienności struktury bilansu.
Iloraz wartości luki skumulowanej do wielkości sumy bilansowej netto	21,65%	Nie odnotowano przekroczenia przyjętego limitu.
Luka skumulowana dla przedziałów przeszacowania od 1 dzień do 12 m-cy	106 260 805,86	Dodatnia wartość miernika luki wskazuje na fakt, iż potencjalny spadek stóp procentowych będzie prowadził do obniżenia dochodów odsetkowych, a ich wzrost do progresu wyniku odsetkowego – przy założeniu niezmienności struktury bilansu.
Zmiana dochodu odsetkowego w okresie 12-stu miesięcy od dnia analizy, wywołana wzrostem stóp procentowych o 200 punktów bazowych	2 238 959,39	Dodatnia wartość miernika determinuje sytuację, w której wzrost stóp procentowych o 200 punktów bazowych będzie skutkował progresem dochodu odsetkowego
Iloraz zmiany dochodu odsetkowego do wartości prognozowanego dochodu odsetkowego w okresie 12 – stu miesięcy	17,53%	Nie odnotowano przekroczenia przyjętego limitu.
Iloraz zmiany dochodu odsetkowego do wartości funduszy własnych na dzień analizy	4,23%	Nie odnotowano przekroczenia przyjętego limitu.
Zmiana dochodu odsetkowego w okresie 12-stu miesięcy od dnia analizy, wywołana spadkiem stóp procentowych o 200 punktów bazowych	-3 422 608,80	Ujemna wartość miernika determinuje sytuację, w której spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych będzie skutkował spadkiem dochodu odsetkowego
Iloraz zmiany dochodu odsetkowego do wartości prognozowanego dochodu odsetkowego w okresie 12 – stu miesięcy	-26,80%	Nie odnotowano przekroczenia przyjętego limitu. Wprowadzono zmianę klasyfikacji aktywów i pasywów.
Iloraz zmiany dochodu odsetkowego do wartości funduszy własnych na dzień analizy	-6,47%	Nie odnotowano przekroczenia przyjętego limitu.

Monitorowanie, pomiar i limitowanie ryzyka stopy procentowej w Banku odbywa się w okresach miesięcznych dla pozycji złotych oraz walutowych łącznie. W przypadku, gdy udział jednej z walut obcych przekroczy 5% sumy bilansowej, Bank będzie sporządzał raporty dla tej waluty oddzielnie (w przeliczeniu na PLN).

16. Ekspozycje na pozycje sekurytyzacyjne

Bank Spółdzielczy w Gliwicach nie posiada instrumentów stanowiących pozycje sekurytyzacyjne.

17. Polityka w zakresie wynagrodzeń

Bank Spółdzielczy w Gliwicach przyjął, zatwierdzony przez Radę Nadzorczą, dokument Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze. Zgodnie z zapisami § 6 ust. 4 i ust. 5 Bank Spółdzielczy w Gliwicach nie jest uznawany za bank znaczący pod względem wielkości. W konsekwencji tego w strukturze organizacyjnej nie wyodrębniono Komitetu ds. wynagrodzeń, a jego funkcje przejęła Rada Nadzorcza. Obradowała ona w roku 2016 trzynaście razy.

Opisane powyżej zasady Bank stosuje od początku 2012 roku. W tym kontekście prezentowane dane ilościowe dotyczące zmiennych składników wynagrodzeń uwzględniają dane zagregowane bez wyodrębnienia danych informacji członków Zarządu Banku. Ponadto ze względu na ograniczoną grupę osób objętych zasadami kształtowania zmiennych składników wynagrodzeń oraz charakterystykę struktury organizacyjnej banku, która uwzględnia wyłącznie podstawowe linie biznesowe, przedmiotowe dane nie uwzględniają podziału względem kryterium linii biznesowej.

Bank wyznaczył osoby objęte zasadami określonymi w Polityce zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze. W ich skład wchodzi:

- 1) Członkowie Zarządu;
- 2) Dyrektor ds. Ekonomiczno – Prawnych;
- 3) Główny Księgowy.

Bank dokonuje w stosownych przypadkach przeglądu katalogu osób zajmujących stanowiska kierownicze, a w przypadku spełnienia przez nowe osoby stosownych kryteriów dokonuje aktualizacji wykazu. Przegląd wykonywany jest w szczególności w przypadku zasadniczych i systemowych zmian w zakresie struktury organizacyjnej Banku.

Zmienne składniki wynagrodzeń nie przekraczają 50% wynagrodzenia stałego. Przyznane wyżej wymienionym osobom, zmienne składniki wynagrodzeń wypłacane są w 60 % w formie pieniężnej, w cyklu kwartalnym, natomiast wypłata pozostałej części - 40 % odroczonego wynagrodzenia zostaje zdeponowana na „indywidualnym koncie każdego menadżera”. Wypłata części odroczonej następuje pod warunkiem uzyskania przez menadżera pozytywnej oceny efektów pracy za trzyletni okres oceny. Ocena efektów pracy każdego menadżera, pod kątem wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń odbywa się corocznie, po zakończeniu roku obrachunkowego, a przy ocenie uwzględniane są efekty pracy za okres trzyletni. Wypłata części odroczonej następuje w trybie „pro-rata” corocznie jednorazowo z dołu w terminie do sześciu miesięcy po zakończeniu trzyletniego okresu oceny efektów pracy. W ramach przedmiotowego systemu wynagrodzenie zmienne wypłacane będzie w 1/3 naliczonej wartości w każdym roku po zakończeniu okresu naliczania.

W zależności od wyników indywidualnej oceny efektów pracy menadżera część odroczonego zmiennych składników wynagrodzeń może być przyznana do wypłaty w pełnej wysokości, w części, bądź też menadżer może jej zostać pozbawiony w całości. Menadżer może zostać pozbawiony wypłat odprawy lub rekompensaty z tytułu zakończenia stosunku pracy w przypadku ogłoszenia upadłości Banku lub wszczęcia postępowania naprawczego w stosunku do Banku. Odprawy i rekompensaty z tytułu zakończenia stosunku pracy menadżera, którego stosunek pracy ulegnie rozwiązaniu przed okresem trzech lat pozostawania na stanowisku kierowniczym, mogą zostać pomniejszone proporcjonalnie do okresu zatrudnienia na kierowniczym stanowisku pracy.

Ustanie stosunku pracy menadżera w ciągu trzyletniego okresu oceny nie powoduje pozbawienia go prawa do premii odroczonej w odniesieniu do przyznanej menadżerowi premii odroczonej w okresie jego pracy za dany trzyletni okres. W takiej sytuacji ocena pracy menadżera, po kątem wypłaty premii odroczonej obejmuje tylko i wyłącznie okres jego pracy w Banku w trakcie trzyletniego okresu oceny.

Oceny efektów pracy członków Zarządu Banku dokonuje Rada Nadzorcza Banku w oparciu o następujące dane ekonomiczne oraz wskaźniki finansowe:

- 1) zysk netto;
- 2) zwrot z kapitału własnego (ROE);
- 3) jakość portfela kredytowego;

- 4) przyrost obligi kredytów;
- 5) przyrost sumy bilansowej.

Ocena wymienionych wskaźników dokonywana jest dodatkowo w aspekcie spełnienia przyjętych w banku norm w zakresie strategii zarządzania ryzykiem.

W przypadku pozostałych osób kryteria oceny efektów pracy obejmują:

- 1) dla Głównego Księgowego Banku - rzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych Banku w oparciu o zatwierdzone zasady rachunkowości oraz dbałość o staranne sporządzanie sprawozdań finansowych;
- 2) dla Dyrektora ds. Ekonomiczno- Pranych- rzetelne monitorowanie sytuacji ekonomicznej banku, ze szczególnym uwzględnieniem ryzyka oraz dbałość o staranne sporządzanie sprawozdań tym zakresie.

Łączna wartość wypłaconych wynagrodzeń w Banku osiągnęła w 2016 roku poziom 5 969 700.23 złotych. Wartość wypłaconych wynagrodzeń w przypadku jednostek operacyjnych ukształtowała się na poziomie 2 490 234.66 złotych, natomiast w przypadku centrali Banku na poziomie 3 479 465.57 złotych.

Zmienne składniki wynagrodzeń, ze względu na specyfikę formy organizacyjno – prawnej Banku, nie są wypłacane w instrumentach finansowych. Suma wynagrodzeń osób na stanowiskach kierowniczych w roku 2016 osiągnęła poziom 1 668 565.00 zł, w tym wynagrodzenie stałe obejmowało kwotę 1 283 025.00 zł, natomiast wynagrodzenie zmienne kwotę 385 540.00 zł. Wypłacona część wynagrodzenia zmiennego ukształtowała się na poziomie 231 324.00 zł, a kwota odroczonego przyjęła wartość 154 216.00 zł.

18. Dźwignia finansowa

Poziom wskaźnika dźwigni finansowej ukształtował się na dzień 31.12.2016 r w Banku Spółdzielczym w Gliwicach na poziomie 10,14 Podstawowe czynniki determinujące poziom wskaźnika dźwigni obejmują:

- 1) wartość łącznej ekspozycji, która wyniosła 504 560 tys. zł;
- 2) poziom kapitału TIER 1, który przyjął wartość 51 169 tys. zł.

Mając na względzie okres przejściowy związany z wdrożeniem pomiaru wskaźnika dźwigni finansowej, w roku 2016 Bank Spółdzielczy w Gliwicach przyjął Politykę zarządzania ryzykiem dźwigni. Ze względu na brak wymogów regulacyjnych w przedmiotowym zakresie

Bank Spółdzielczy w Gliwicach nie limituje minimalnego poziomu wskaźnika dźwigni. Podstawowy czynnik, który miał wpływ na poziom wskaźnika dźwigni stanowiła polityka kształtowania sumy aktywów, która umożliwiła osiągnięcie zadowalającego poziomu przedmiotowego miernika. Podstawowe narzędzie zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni stanowi zarządzenie taktyczne i strategiczne strukturą bilansu. Bank Spółdzielczy w Gliwicach monitoruje poziom wskaźnika i w konsekwencji podejmuje decyzję o ewentualnym przeobrażeniu struktury bilansu lub/i zmianie skali pozycji całkowitej.

19. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego

Bank Spółdzielczy w Gliwicach nie stosuje metody IRB.

20. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka

20.1. Zasady i procedury dotyczące kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych

Bank Spółdzielczy w Gliwicach nie wykorzystuje technik kompensacji pozycji bilansowych i pozabilansowych.

20.2. Zasady i procedury wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi

Bank Spółdzielczy w Gliwicach podejmując decyzję o zaangażowaniu kredytowym dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia o jak najwyższej jakości.

Jakość zaproponowanych zabezpieczeń Bank ocenia według ich płynności, aktualnej wartości rynkowej, dostępu do zabezpieczenia oraz ich wpływu na wysokość ewentualnie tworzonych rezerw celowych.

Ustanawiane zabezpieczenia korespondują z poziomem ryzyka, związanego z ekspozycją kredytową. Umowy dotyczące zabezpieczeń ekspozycji kredytowych podlegają monitorowaniu pod kątem ekonomicznym i prawnym.

W celu zmniejszenia ekspozycji Banku na ryzyko kredytowe, przy ustanawianiu prawnego zabezpieczenia stosuje się zasadę dywersyfikacji, zarówno w zakresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych.

Prawne zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi potencjalne wtórne źródło spłaty tej wierzytelności. Z tego względu wartość rynkowa przyjętych zabezpieczeń jest

systematycznie aktualizowana przez pracowników Banku, w ramach prowadzonego monitoringu.

Oceniając przedmiot zabezpieczenia Bank uwzględnia wartość zabezpieczenia możliwą do uzyskania podczas ewentualnego postępowania windykacyjnego, biorąc pod uwagę ograniczenia prawne, ekonomiczne oraz inne mogące wpływać na rzeczywistą możliwość zaspokojenia się Banku.

Zgodnie z postanowieniami Rekomendacji S Komisji Nadzoru Finansowego podstawowy miernik adekwatności zabezpieczenia wykorzystywany przez Bank stanowi wskaźnik LtV. W przedmiotowym zakresie przyjęto maksymalne poziomy LtV, zarówno na etapie udzielania ekspozycji kredytowej, jak i w całym okresie kredytowania. Poziom przedmiotowego parametru ustalany jest między innymi w oparciu o analizę skuteczności stosowania danego typu zabezpieczenia.

20.3. Opis głównych rodzajów zabezpieczeń przyjmowanych przez Bank

Bank Spółdzielczy w Gliwicach stosuje następujący katalog prawnych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych:

- 1) weksel in blanco;
- 2) kaucja pieniężna;
- 3) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym wraz z pełnomocnictwem do dysponowania tym rachunkiem;
- 4) poręczenie według prawa cywilnego;
- 5) poręczenie wekslowe;
- 6) gwarancja;
- 7) przelew wierzytelności na zabezpieczenie;
- 10) cesja praw z umów ubezpieczenia;
- 11) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do gatunku/przeniesienie własności;
- 12) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do tożsamości/przeniesienie własności;
- 13) zastaw rejestrowy;
- 14) zastaw zwykły;

- 15) zastaw finansowy;
- 16) blokada rachunku inwestycyjnego
- 17) hipoteka;
- 18) hipoteka przymusowa;
- 19) oświadczenie o poddaniu się egzekucji;
- 20) przystąpienie do długu;
- 21) ubezpieczenie kredytu;
- 22) portfelowa gwarancja de minimis.

Główne rodzaje zabezpieczeń stosowanych przez Bank Spółdzielczy w Gliwicach obejmują w szczególności:

1) Weksel własny in'blanco

Weksel jest papierem wartościowym o ściśle określonej przez prawo wekslowe formie charakteryzującej się tym, że umieszczenie na nim podpisu powoduje powstanie zobowiązania wekslowego. W celu zabezpieczenia wierzytelności Bank może przyjąć od dłużnika lub osoby trzeciej jeden lub kilka weksli własnych in blanco. Bank przyjmuje weksle wyłącznie z deklaracją wekslową.

2) Hipoteka umowna

W celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego można nieruchomości obciążyć prawem, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością, i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości (hipoteka).

Przedmiotem hipoteki może być także:

- a) użytkowanie wieczyste wraz z budynkami i urządzeniami na użytkowanym gruncie stanowiącymi własność użytkowania wieczystego;
- b) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu;
- c) wierzytelność zabezpieczona hipoteką.

3) Zastaw rejestrowy

Wierzytelności Banku można zabezpieczyć zastawem rejestrowym na rzeczach ruchomych, a także na prawach majątkowych, jeżeli są zbywalne. Rzeczy obciążone zastawem lub papiery wartościowe czy inne dokumenty dotyczące praw obciążonych takim zastawem mogą

być pozostawione w posiadaniu zastawcy lub osoby trzeciej wskazanej w umowie o ustanowieniu zastawu rejestrowego, jeżeli wyraziła na to zgodę.

4) Przeniesienie prawa własności – przewłaszczenie

Zabezpieczenie wierzytelności Banku może nastąpić w drodze przeniesienia na Bank przez dłużnika lub osobę trzecią (przewłaszczającego) prawa własności rzeczy ruchomych lub papierów wartościowych, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami, prowizją i innymi kosztami Banku. Przedmiotem przewłaszczenia mogą być m.in. następujące rzeczy ruchome:

- a) oznaczone co do tożsamości (maszyny, urządzenia, pojazdy mechaniczne zarejestrowane w Polsce itp.);
- b) oznaczone, co do gatunku (surowce, półfabrykaty, wyroby gotowe, towary przeznaczone do sprzedaży);
- c) papiery wartościowe;
- d) zbiór rzeczy.

20.4. Główne rodzaje gwarantów i kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych

Bank Spółdzielczy w Gliwicach nie jest zaangażowany w przedmiotowy zakres instrumentów.

20.5. Informacje na temat koncentracji w zakresie ograniczania ryzyka kredytowego

Bank dokonuje pomiaru ryzyka koncentracji stosowanych prawnych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych. Wyniki analizy w przedmiotowym zakresie przedstawiono poniżej.

Tabela 16. Koncentracja prawnych zabezpieczeń na dzień 31.12.2016 r.

Lp	Nazwa zabezpieczenia	Wartość w tys. zł	Udział % zaangażowania w funduszach własnych Banku
1	Hipoteka nieruchomości zamieszkałej	132.76%	60.35%
2	Przewłaszczenie Prawa własności rzeczy ruchomych	4.24%	28.27%
3	Przewłaszczenie prawa własności rzeczy ruchomej w części	0.01%	0.57%

4	Zastaw rejestrowy rzeczy ruchomych	28.44%	71.09%
5	Zastaw rejestrowy na rzeczach oznaczonych co do gatunku	0.37%	12.35%
6	Zastaw zwykły na rzeczach ruchomych	0.09%	8.51%
7	Blokada papierów wartościowych	0.00%	0.00%
8	Cesja należności z faktur lub kontraktów	18.77%	37.55%
9	Cesja wierzytelności umowy ubezpieczenia	1.03%	0.51%
10	Weksle własne in blanco	0.01%	0.01%
11	Blokada rachunku lokaty złożonej w Banku	0.19%	12.61%
12	Zastaw rejestrowy na papierze wartościowym	0.00%	0.00%
13	Hipoteka na nieruchomości niezamieszkałej	344.40%	57.40%
14	Przystąpienie do długu	0.02%	2.27%
15	Wpłata określonej kwoty na rachunek banku art. 102	10.20%	339.91%
16	Blokada środków pieniężnych na rachunku bieżącym Banku	0.01%	1.32%
17	Przeniesienie na bank przez dłużnika do czasu spłaty	0.00%	0.00%
18	Poręczenie wg prawa cywilnego / wekslowego	21.36%	26.70%
19	Pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym w Banku	0.00%	0.38%
20	Hipoteka nieruchomości zamieszkałej	0.00%	0.00%

21. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Bank Spółdzielczy w Gliwicach nie stosuje metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

22. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Bank Spółdzielczy w Gliwicach nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

23. Podsumowanie

Bank Spółdzielczy w Gliwicach prowadzi działania o charakterze permanentnym mające na celu stałe doskonalenie procesów zarządzania ryzykiem. Właściwa korelacja czynności operacyjnych z poziomem narażenia na ryzyko związane z działalnością Banku jest gwarancją dynamicznego i długookresowego rozwoju.

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie sporządzono w oparciu o sprawozdanie finansowe Banku Spółdzielczego w Gliwicach za rok 2016 i według stanu na dzień 31.12.2016 r.